

**ArcheoPro Archeologisch rapport
Nr. 25143**

**Ommelse Bos 3, Ommel
Gemeente Asten**

**Inventariserend Veldonderzoek (IVO-0);
Bureauonderzoek en verkennend booronderzoek**

Concept versie 12-11-2025

Richard Exaltus
Joep Orbons

November 2025

ArcheoPro

ArcheoPro Archeologisch rapport

Nr. 25143

Ommelse Bos 3, Ommel Gemeente Asten

Inventariserend Veldonderzoek (IVO-0); Bureauonderzoek en verkennend booronderzoek

Colofon	
Opdrachtgever	Schook Tekentechniek, Hemelrijkseweg 7c, 5752 RD Deurne
Projectcode	25-268
Bestandsnaam	ArcheoPro Rapport Ommelse Bos 3, Ommel 2025 11 12
Versie	12-11-2025
Status	Concept
Archis melding (zaaknummer)	5853014001
Bevoegd gezag	Gemeente Asten
Opslagplaats documentatie	Provincie Noord-Brabant
ISSN	1569-7363
Auteur(s)	Richard Exaltus (actorregistratie 92909010) Joep Orbons (actorregistratie 55660015)
Projectleider	Richard Exaltus (actorregistratie 92909010)
Projectmedewerkers	Richard Exaltus (actorregistratie 92909010) Joep Orbons (actorregistratie 55660015)
Onderaannemers	Niet van toepassing
Autorisatie	Drs R.P. A. Paulussen, senior KNA archeoloog
	
Uitgegeven door ArcheoPro © Copyright 2025 ArcheoPro, Eijsden	
ArcheoPro Sint Jozefstraat 45 NL 6245 LL Eijsden Nederland	Tel : 0(0 31) 43 3672586 www.archeopro.nl
Kamer van Koophandel Limburg: 14117581 e-mail: info@archeopro.nl	

Inhoudsopgave

SAMENVATTING	4
1. INLEIDING	5
1.1 ALGEMEEN	5
1.2 LOCATIEGEGEVENS (LS02)	5
1.3 AARD VAN DE INGREEP (LS01)	5
1.4 ONDERZOEK (LS01)	5
1.5 DOEL- EN VRAAGSTELLING	6
2. BUREAUONDERZOEK	11
2.1 METHODE EN BRONNEN	11
2.2 GEO(MORFO)LOGIE, AARDKUNDE EN BODEM (LS04)	15
2.3 ARCHEOLOGIE (LS01/LS04)	21
2.4 HISTORIE (LS03)	27
2.5 GESPECIFICEERD ARCHEOLOGISCH VERWACHTINGSMODEL (LS05)	35
2.6 ONDERZOEKSSTRATEGIE (LS05)	37
3. VELDONDERZOEK	38
3.1 VERRICHTE WERKZAAMHEDEN (VS03)	38
3.2 RESULTATEN BOORONDERZOEK (VS03)	38
4. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN (VS07)	41
4.1. SELECTIEADVIES	41
4.2 SELECTIEBESLUIT	41
5. LITERATUUR EN BRONNEN	43
6. BIJLAGES	45
BIJLAGE 1: VERKLARENDE WOORDENLIJST	45
BIJLAGE 2: ARCHEOLOGISCHE TIJDSCHAAL	45
BIJLAGE 3: OVERZICHT VONDSTLOCATIES	46
BIJLAGE 4: OVERZICHT ARCHEOLOGISCHE ONDERZOEKSMELDINGEN	47
BIJLAGE 5: BOORBESCHRIJVING	50

Samenvatting

Op 24 oktober 2025 is door ArcheoPro een Inventariserend Veldonderzoek Overig (IVO-O) uitgevoerd op een terrein aan het Ommelse Bos 3, Bommel in de gemeente Asten.

Het plangebied ligt in een gebied dat tot in de tweede helft van de twintigste eeuw uit akkerland heeft bestaan. Op historische kaarten ligt het plangebied op relatief grote afstand van historische bebouwing. Gezien de ligging buiten een gradiëntzone, geldt een lage verwachting voor archeologische resten van jagers-verzamelaars uit het paleolithicum tot en met het vroeg neolithicum. Op basis van de bekende gegevens omtrent archeologische waarden in het gebied moet worden geconcludeerd dat voor het plangebied een hoge verwachting geldt voor resten van begraving en bewoning van landbouwers tot en met de vroege-middeleeuwen. De kans op de aanwezigheid van sporen van bewoning uit de late middeleeuwen en de nieuwe tijd is gezien de gegevens op historische kaarten, laag.

Om het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel te toetsen zijn binnen het plangebied zes boringen gezet in een dichtheid van ruim dertig boringen per hectare.

Op basis van de resultaten van het veldonderzoek kunnen de onderzoeksvragen als volgt beantwoord worden:

-Hoe is de bodem opgebouwd binnen het plangebied?

Op het oostelijke deel van het plangebied is de bodem volledig vergraven en resteert niets meer van de oorspronkelijke bodemopbouw. Op het westelijke deel van het plangebied lijkt bij vluchtige beschouwing een akkerdek aanwezig van ongeveer een meter dikte. Dit bestaat echter uit een tamelijk homogeen vermengd pakket waarbij brokken matig humeus en brokken sterk humeus zand in ongeveer gelijke mate vanaf het maaiveld tot aan de basis van dit pakket voorkomen. Het lijkt er daardoor op dat het een sterk doorgraven pakket betreft dat mogelijk zelfs in één keer is aangebracht. Hieronder is bovendien nog op meer dan een meter diepte een dunne laag vergraven zand aanwezig dat bestaat uit schoon zand met daarin brokken humeus zand.

-In welke mate is de bodem verstoord?

Op het oostelijke deel van het plangebied, is de bodem tot ongeveer een meter beneden het maaiveld vergraven en op het westelijke deel zelfs tot 1,3 meter beneden het maaiveld. Sporen van natuurlijke bodemvorming zijn nergens aangetroffen binnen het plangebied.

-Kunnen binnen het plangebied nog behoudenswaardige archeologische resten aanwezig zijn? Zo ja, in welke zones en op welke diepten is dit het geval?

Gezien de diepe bodemverstoring is het erg onwaarschijnlijk dat binnen het plangebied nog behoudenswaardige archeologische sporen bewaard gebleven zijn.

1. Inleiding

1.1 Algemeen

Opdrachtgever	Schook Tekentechniek, Hemelrijkseweg 7c, 5752 RD Deurne
Contactpersoon opdrachtgever	De heer Schook
Datum uitvoering bureaustudie	Oktober 2025
Datum uitvoering veldwerk	24 oktober 2025
Archis onderzoeksmelding	5853014001
Onderzoekskader	BOPA/OPA
Bevoegd gezag	Gemeente Asten
Bewaarplaats vondsten	Provincie Noord-Brabant
Bewaarplaats documentatie	Provincie Noord-Brabant

1.2 Locatiegegevens (LS02)

Provincie	Noord-Brabant
Gemeente	Asten
Plaats	Ommel
Toponiem	Ommelse Bos 3, Ommel
Globale ligging	Een halve kilometer ten noorden van Ommel
Hoekcoördinaten plangebied (bounding box)	180087 / 382254 180087 / 382302 180217 / 382302 180217 / 382254
Kadastrale ligging	Figuur 4
Oppervlakte plangebied	0.16 Hectare
Eigendom	Particulier
Huidig grondgebruik	Erf, bebouwing en opslag
Hoogteligging	Circa 25,60 meter +NAP
Klic nummer	250152645
Bepaling locaties	GPS Garmin, meetlinten

1.3 Aard van de ingreep (LS01)

Aard ingreep	De bouw van een nieuwe loods.
Wijze funding	Figuur 2
Onderkelding	Niet van toepassing

1.4 Onderzoek (LS01)

Op 24 oktober 2025 is door ArcheoPro een Inventariserend Veldonderzoek Overig (IVO-O) uitgevoerd op een terrein aan het Ommelse Bos 3 te Ommel in de gemeente Asten.

De aanleiding tot het onderzoek wordt gevormd door de voorgenomen bouw van een loods. Hiertoe benodigde graafwerkzaamheden kunnen tot aantasting van eventueel aanwezige archeologische waarden leiden.

Op de gemeentelijke beleidskaart ligt het plangebied in een zone van Categorie 4. Het betreft gebieden met een hoge archeologisch verwachting. In het vigerend bestemmingsplan (NL.IMRO.0743.DP4384430390-00), heeft het terrein een waarde archeologie 2. Hier is onderzoek vereist bij een verstoringsdiepte van meer dan veertig centimeter die meer dan 250 vierkante meter beslaan. Om in deze zone een omgevingsvergunning te kunnen verkrijgen, dient de initiatiefnemer bij overschrijding van beide vrijstellingsgrenzen, een rapport te overleggen waarin naar oordeel van de bevoegde overheid de archeologische waarde van het plangebied voldoende is vastgesteld. In het kader van dit proces heeft het in dit rapport beschreven onderzoek plaatsgevonden.

Het archeologisch onderzoek betrof een Inventariserend Veldonderzoek Overig (IVO-O) met bureaustudie.

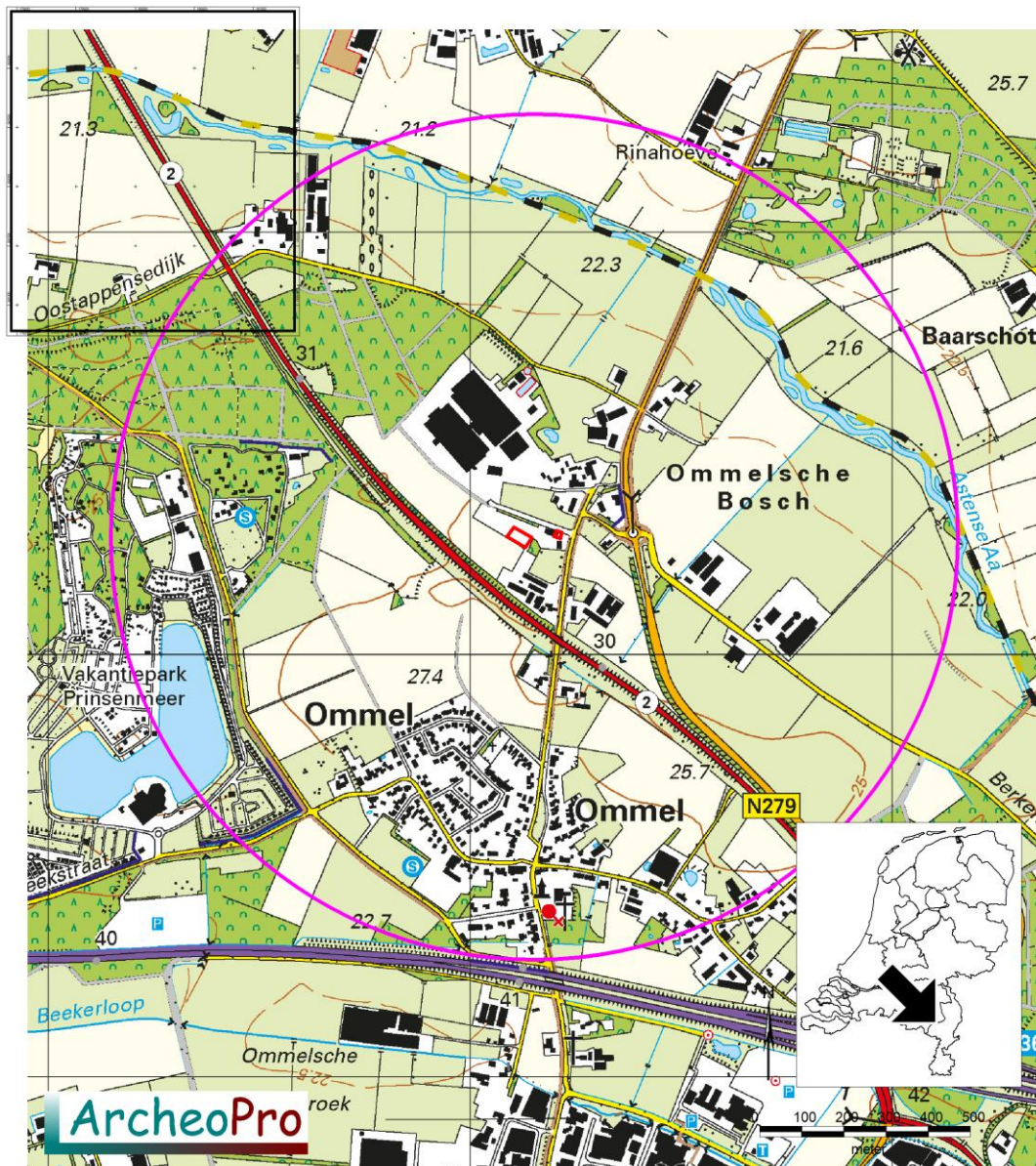
1.5 Doel- en vraagstelling

Bureauonderzoek heeft tot doel om op basis van beschikbare informatie te komen tot een gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel. Inventariserend Veldonderzoek heeft vervolgens tot doel om het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel te toetsen door middel van veldwaarnemingen op basis waarvan de volgende vragen beantwoord kunnen worden:

- Hoe is de bodem opgebouwd binnen het plangebied?
- In welke mate is de bodem verstoord?
- Kunnen binnen het plangebied nog behoudenswaardige archeologische resten aanwezig zijn? Zo ja, in welke zones en op welke diepten is dit het geval?
- Welke vorm van vervolgonderzoek is geschikt om eventueel aanwezige resten nader te onderzoeken?

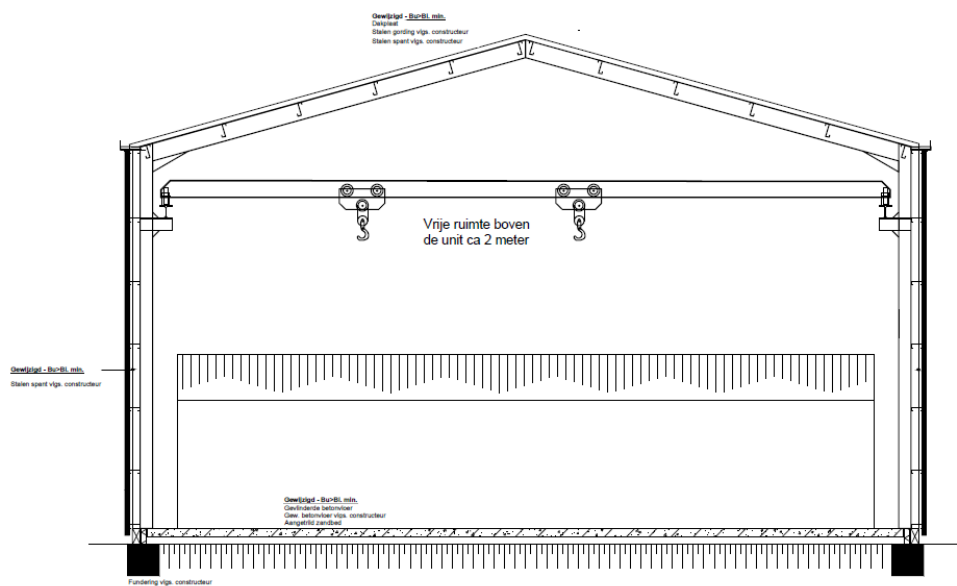
ArcheoPro voert haar onderzoeken uit conform de hiervoor vastgelegde normen en richtlijnen (KNA 4.2 en SIKB BRL 4000) en is in het bezit van de daarvoor vereiste BRL 4000 certificaten 4002 en 4003.

Het onderzoek is uitgevoerd door drs. R.P. Exaltus (senior KNA-archeoloog) en drs. ing. P.J. Orbons (senior KNA-archeoloog/senior vakspecialist).

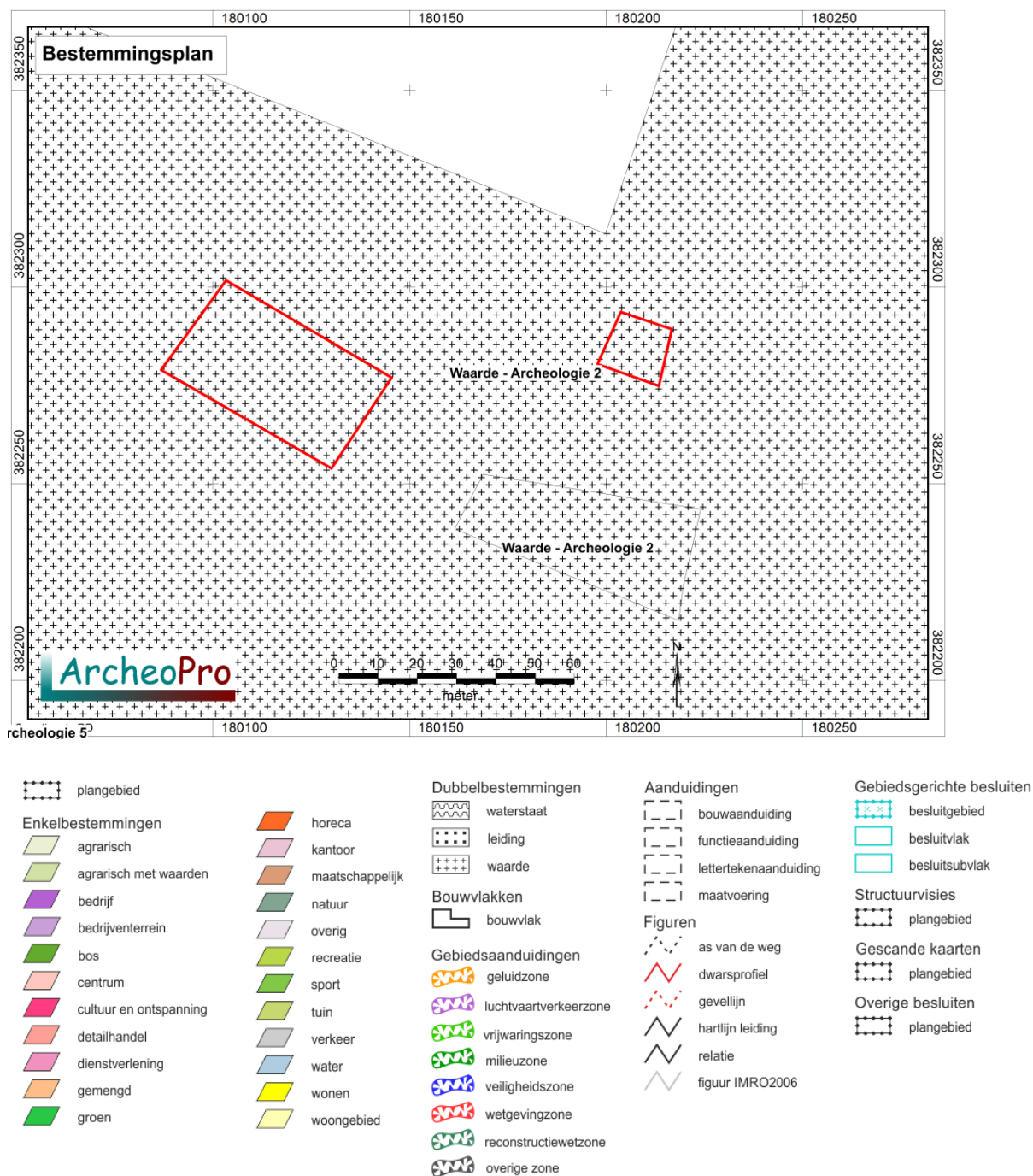

Figuur 1: De ligging van het plangebied (rood omlijnd) op de topografische kaart.¹ De cirkel geeft de buitengrens van het onderzoeksgebied aan.

¹ Bron: Kadaster Topografische Dienst, Emmen 2008.

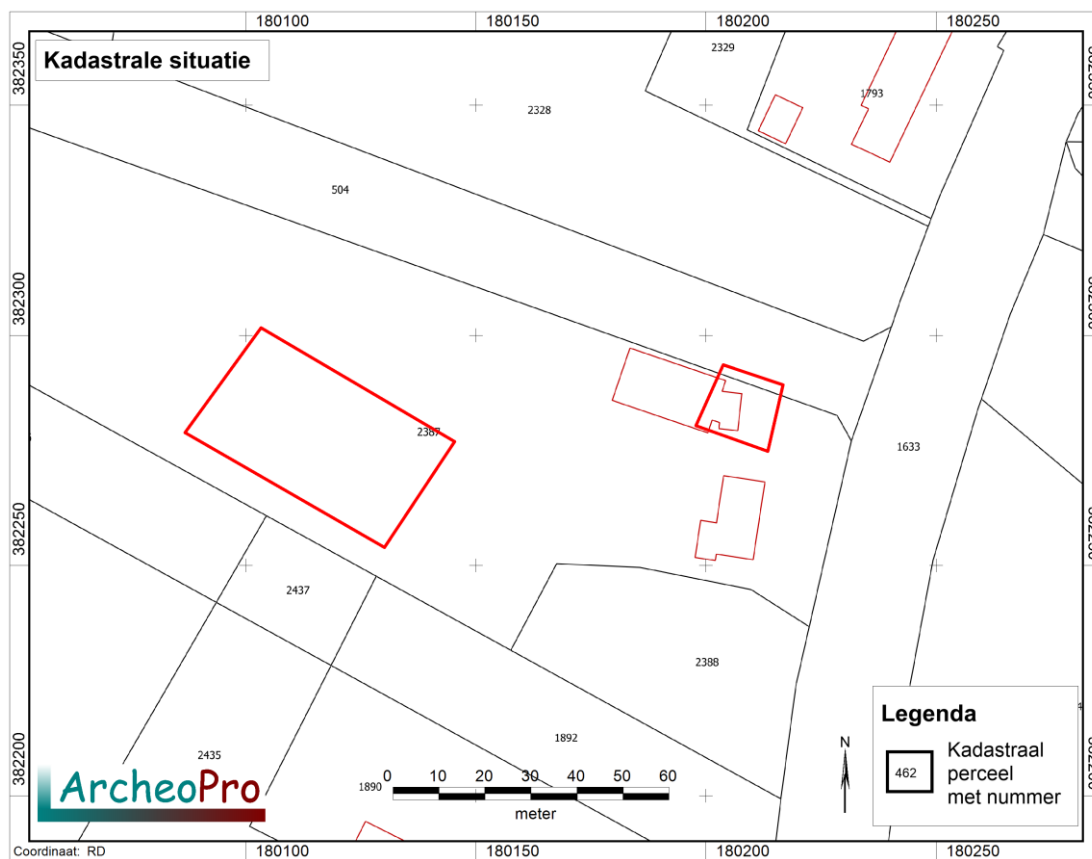

Figuur 2: De voorgenomen bouw van een loods binnen het plangebied

Figuur 3: Het plangebied op de bestemmingsplankaart²

² Bron: www.ruimtelijkeplannen.nl

Figuur 4: Het plangebied op de kadasterkaart³

³ Bron: www.kadaster.nl

2. Bureauonderzoek

2.1 Methode en bronnen

Het bureauonderzoek wordt uitgevoerd conform de KNA 4.2, protocol 4002. Tijdens het bureauonderzoek wordt door de bestudering van de beschikbare bronnen, kennis vergaard omtrent de bodem en geologie van het onderzoeksgebied en de in en rondom het plangebied aanwezige bekende en te verwachten archeologische waarden. Op basis hiervan wordt op het schaalniveau van het plangebied een locatie specifiek verwachtingsmodel geformuleerd. Dit model kan gedetailleerder zijn dan de verwachtingsmodellen (trefkansen) zoals deze op de gemeentelijke verwachtingskaarten worden gepresenteerd. Eventueel worden ook lokale deskundigen geraadpleegd. Aan de hand van de resultaten van het bureauonderzoek kan de beste aanpak voor het veldonderzoek worden bepaald. Het veldonderzoek heeft tot doel het verwachtingsmodel te toetsen c.q. nader te detailleren.

Het bureauonderzoek kent de volgende onderdelen:

- Afbakenen plan- en onderzoeksgebied en vaststellen consequenties van mogelijk toekomstig gebruik;
- Aanmelden onderzoek bij Archis;
- Beschrijven huidig gebruik;
- Beschrijven historische situatie en mogelijke verstoringen;
- Beschrijven mogelijke aanwezigheid bouwhistorische waarden in de ondergrond;
- Beschrijven bekende archeologische en aardwetenschappelijke waarden;
- Opstellen gespecificeerde verwachting;
- Opstellen rapport bureauonderzoek.

Hierbij zijn de volgende bronnen geraadpleegd:

- Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN)
- Archeologische MonumentenKaart (AMK)
- ARChEologisch Informatie Systeem (ARCHIS)
- Atlas van topografische kaarten Nederland 1955-1965, 1:50.000
- Bodemkaart van Nederland 1:50.000
- Gemeente Asten, Archeologische beleidskaart
- Historische topografische atlas van Noord-Brabant 1836-1843, 1:25.000
- Geomorfologische kaart van Nederland 1:50.000
- Geologische kaart 1:50.000
- Grote historische atlas van Nederland 1:50.000 1838-1857 (Deel Zuid)
- Grote historische topografische atlas van Nederland, provincie Noord-Brabant 1:25.000 1894-1926
- Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW)
- Kadastrale minuutplan met aanwijzende tafels, 1830
- Provincie Noord-Brabant, Cultuurhistorische waardekaart

Bovenstaande bronnen zijn gebruikt omdat deze relevante informatie bevatten over de historische en/of archeologische en/of aardkundige achtergrond van het plangebied. De informatie uit deze bronnen wordt gebruikt voor het opstellen van de gespecificeerde verwachting. Niet opgenomen bronnen hebben geen relevante informatie opgeleverd en zijn verder niet beschreven.

De kaart Archeologie in Nederland is een combinatie van de Archeologische Monumentenkaart (AMK) en de Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW). Hierop zijn bekende behoudenswaardige archeologische terreinen verzameld, gecombineerd met de trefkans (hoog, middelhoog, laag) op archeologische resten. Sinds 2014 wordt de AMK niet meer bijgehouden door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE). De huidige AMK kan dan ook beschouwd worden als een statisch bestand.

Figuur 5a: Luchtfoto uit 2019 met daarop rood omlijnd het plangebied⁴

⁴ Bron: <http://www.pdok.nl>

Figuur 5b: Luchtfoto uit 2021 met daarop rood omlijnd het plangebied⁵

⁵ Bron: <http://www.pdok.nl>

Figuur 5c: Luchtfoto uit 2024 met daarop rood omlijnd het plangebied⁶

⁶ Bron: <http://www.pdok.nl>

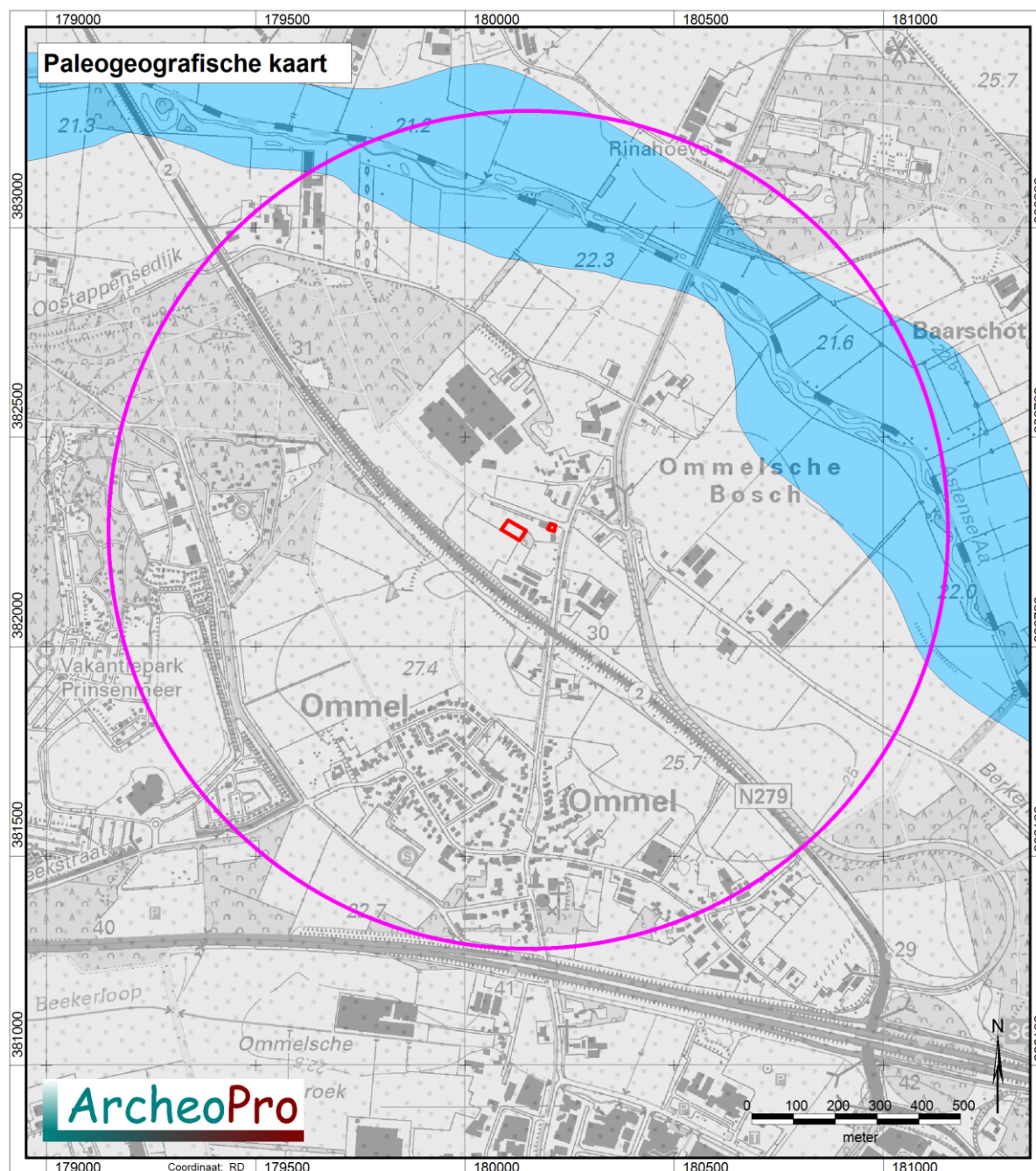
2.2 Geo(morfo)logie, aardkunde en bodem (LS04)

Het plangebied ligt in de Roerdalslenk, ten westen van de overgang met het hoger gelegen Peelblok. Door de hogere ligging vormt het Peelblok een waterscheiding. Ten westen van het Peelblok stroomt het water via de slenk richting 's Hertogenbosch en ten oosten monden de rivieren in de Maas uit. In het Pleistoceen (2,6 miljoen - 11.755 jaar geleden) is de laaggelegen slenk opgevuld met rivierafzettingen van de Rijn en de Maas (Formatie van Beegden) en aan het einde van het Pleistoceen met dekzand (Laagpakket van Wierden van de Formatie van Boxtel). Op het Peelblok zorgde erosie ervoor dat het dekzandpakket verdween. Hierdoor kunnen de Pleistocene rivierafzettingen op het Peelblok al vanaf de oppervlakte worden aangetroffen, terwijl het dekzandpakket in de Roerdalslenk tientallen meters dik kan zijn. Ten gevolge van de vrijwel continue zeespiegelstijging gedurende het Holoceen (vanaf 11.755 jaar geleden), is ook het grondwater gestegen en zijn de laagste delen van het dekzandlandschap dermate sterk vernat dat hierin veen is ontstaan. Het plangebied zelf ligt in een gebied waar de rivierafzettingen, behorende tot de Formatie van Beegden zijn bedekt met een laag dekzand. Volgens de geomorfologische kaart van Nederland (figuur 7) ligt het oostelijke deel van het plangebied op vrij vlakke dekzandwelvingen met een ontginningsdek (figuur 7, code 3L51yc) en het westelijke deel op een vrij vlakke dekzandrug met daarop eveneens een ontginningsdek (figuur 7, code 4B531yc). Ongeveer driehonderd meter ten noorden van het plangebied gaan de dekzandwelvingen waarop het plangebied ligt via een glooiing van beekdalzijde (figuur 7 code 4H42), over in een dalvormige laagte zonder veen (figuur 7, code 22R23). Deze is herkenbaar aan de lage ligging op de uitsnede uit het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN; figuur 8) en dateert volgens de paleogeografische kaart (zie figuur 6), uit de periode 12400-11700 v.Chr. Op het AHN is tevens te zien dat de maaiveldhoogte binnen het plangebied op ruim 24 meter +NAP ligt en daarmee één van de hoogste delen van het onderzoeksgebied betreft.

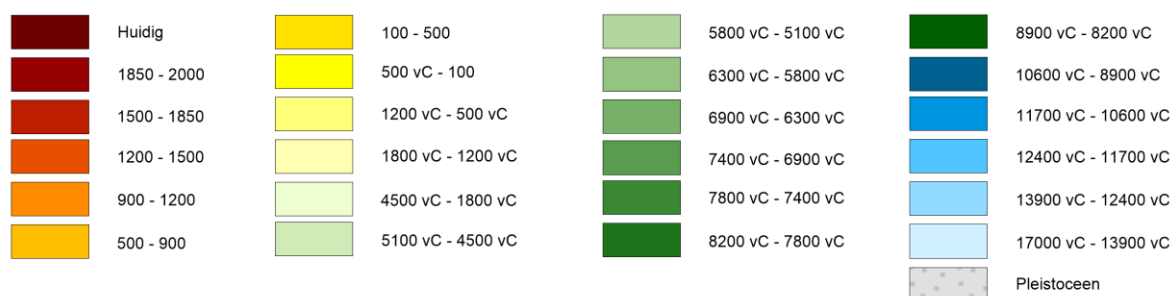
Op voldoende ontwaterde delen van het dekzandlandschap zijn veelal veldpodzolgronden ontstaan. Deze worden gekenmerkt door een uitspoelingslaag (E-horizont) en een inspoelingslaag (B-horizont). De B-horizont gaat veelal via een overgangslaag (de BC-horizont) over in het niet door bodemvorming beïnvloede zand (de C-horizont).

De bodemkaart van Nederland (figuur 9) geeft in de ruime omgeving van het plangebied de aanwezigheid aan van hoge zwarte enkeerdgronden die zijn ontstaan in leemarm en zwak lemig fijn zand (figuur 9, code zEZ21). De grondwatertrap bedraagt VI op het oostelijke deel van het plangebied en VII op het westelijke deel. Dit betekent dat het achtereenvolgens om matig- en goed ontwaterde bodems gaat.

De enkeerdgronden worden gekenmerkt door een tenminste 50 cm dik sterk humeus akkerdek dat veelal in de Middeleeuwen en de Nieuwe Tijd (tot ± 1900), is ontstaan ten gevolge van intensief agrarisch gebruik. Soms is het akkerdek ontstaan ten gevolge van eeuwenlange bemesting met potstalmest. Veelal gaat het akkerdek geleidelijk aan over in het niet door (plaggen)bemesting met humus verrijkte zand.

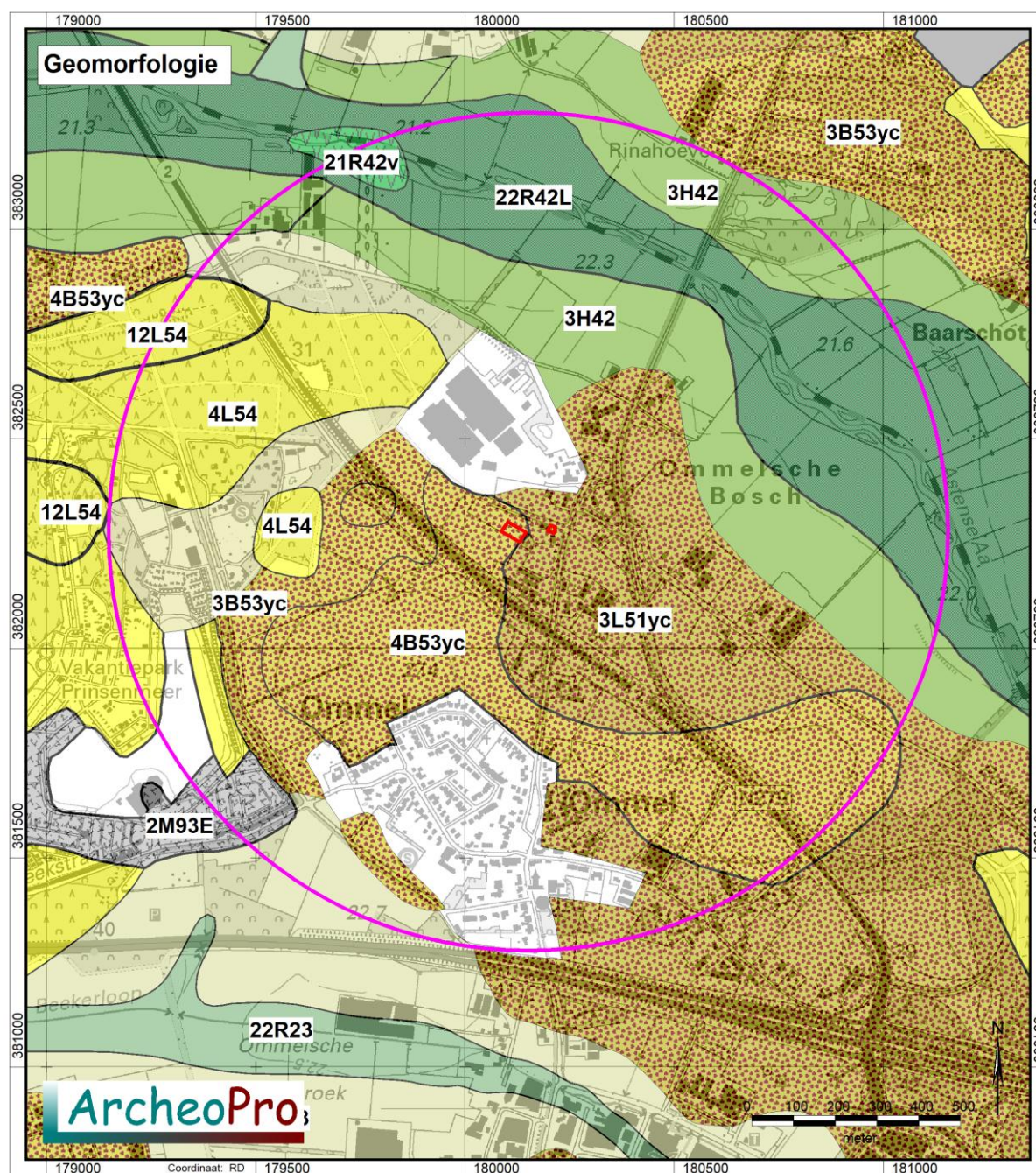

Legenda

Figuur 6: Uitsnede uit de paleogeografische kaart.⁷ Het plangebied is rood omlijnd en de cirkel geeft de buitengrens van het onderzoeksgebied weer.

⁷ Bron: P Vernieuwd digitaal basistand basisbestand paleogeografie van de Rijn-Maas Delta. K.M. Cohen, E. Stourhamer. 2012

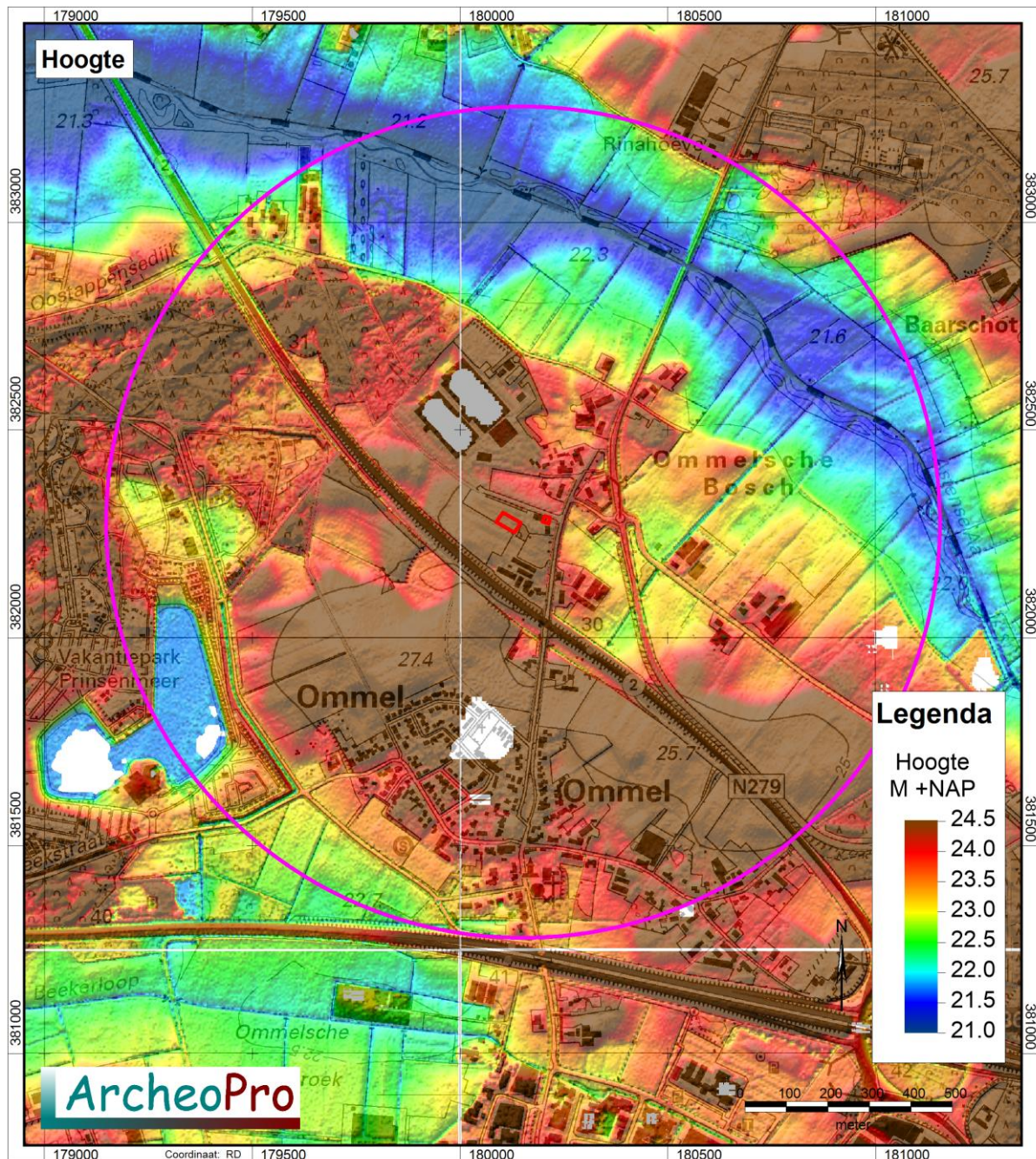

Legenda

3B53yc	Dekzandrug, vrij vlak, met ontginningsdek	2M93E	Vlakte ontstaan door afgraving en/of egalisatie, vlak, vervlakt
4B53yc	Dekzandrug, vrij vlak, met ontginningsdek	3N94	Laagte ontstaan door afgraving, vrij vlak
3H42	Glooiing van beekdalzijde, vrij vlak	22R23	Dalvormige laagte, langgerekte ondiepe dalvormige laagte
4H42	Glooiing van beekdalzijde, vrij vlak	21R42v	Beekdalbodem, langgerekte ondiepe dalvormige laagte, bedekt met veen
4L54	Dekzandwelingen, vrij vlak, met ontginningsdek	22R42L	Beekdalbodem, langgerekte ondiepe dalvormige laagte, laaggelegen
12L54	Landduinen met bijbehorende vlakten en laagten, vrij vlak		
2M51	Landduinen met bijbehorende vlakten en laagten, steile zeer korte hellingen		
2M53	Dekzandvlakte, vlak		
	Vlakte van ten dele verspoelde dekzanden of loss, vlak		

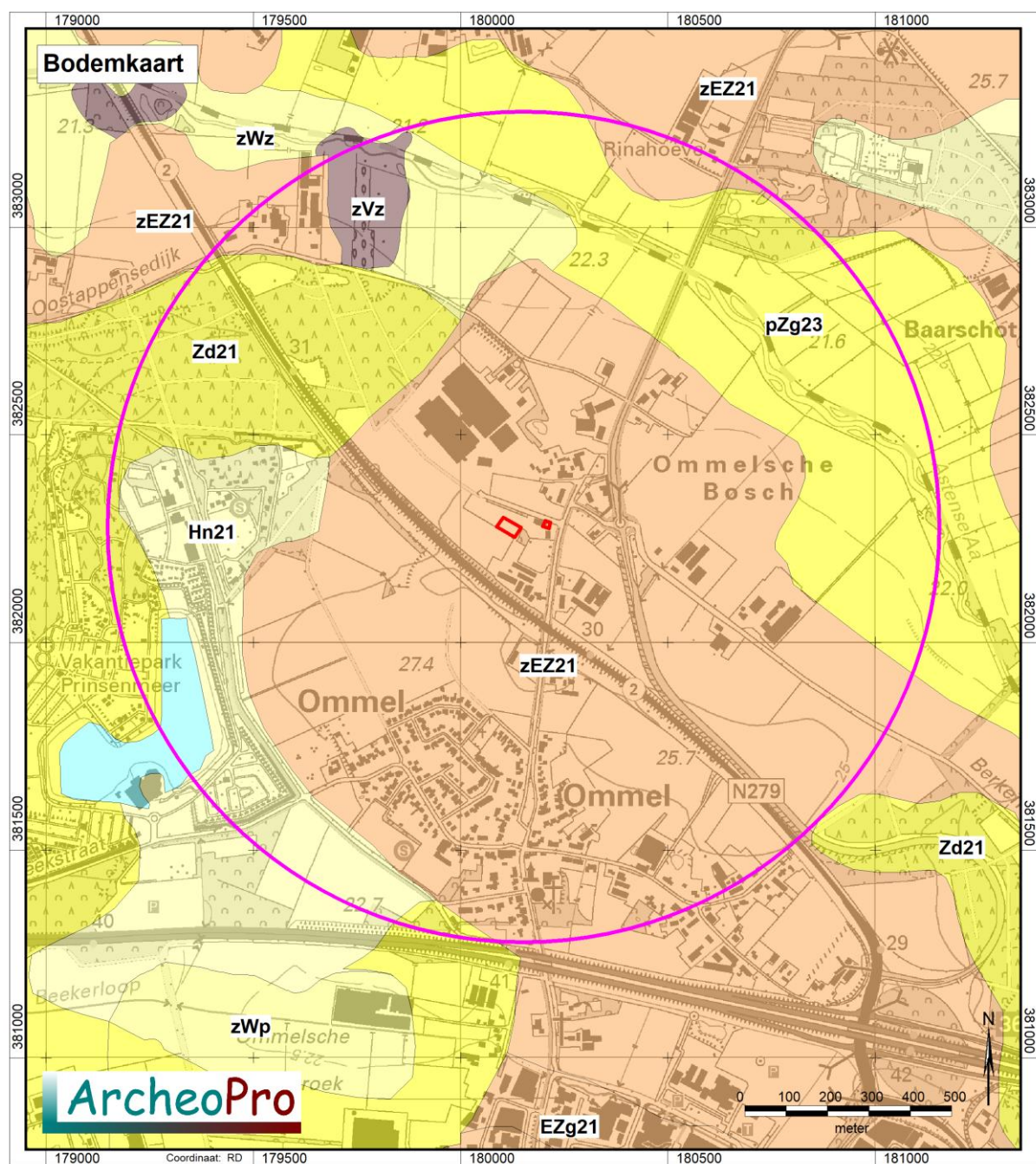
Figuur 7: Uitsnede uit de geomorfologische kaart.⁸ Het plangebied is rood omlijnd en de cirkel geeft de buitengrens van het onderzoeksgebied weer.

⁸ Bron: Universiteit Wageningen, 2017

Figuur 8: Uitsnede uit het Actueel Hoogtebestand Nederland.⁹ Het plangebied is rood omlijnd en de cirkel geeft de buitengrens van het onderzoeksgebied weer.

⁹ Bron: Rijkswaterstaat, Servicedesk Data, AHN (Actueel Hoogtebestand Nederland), Delft

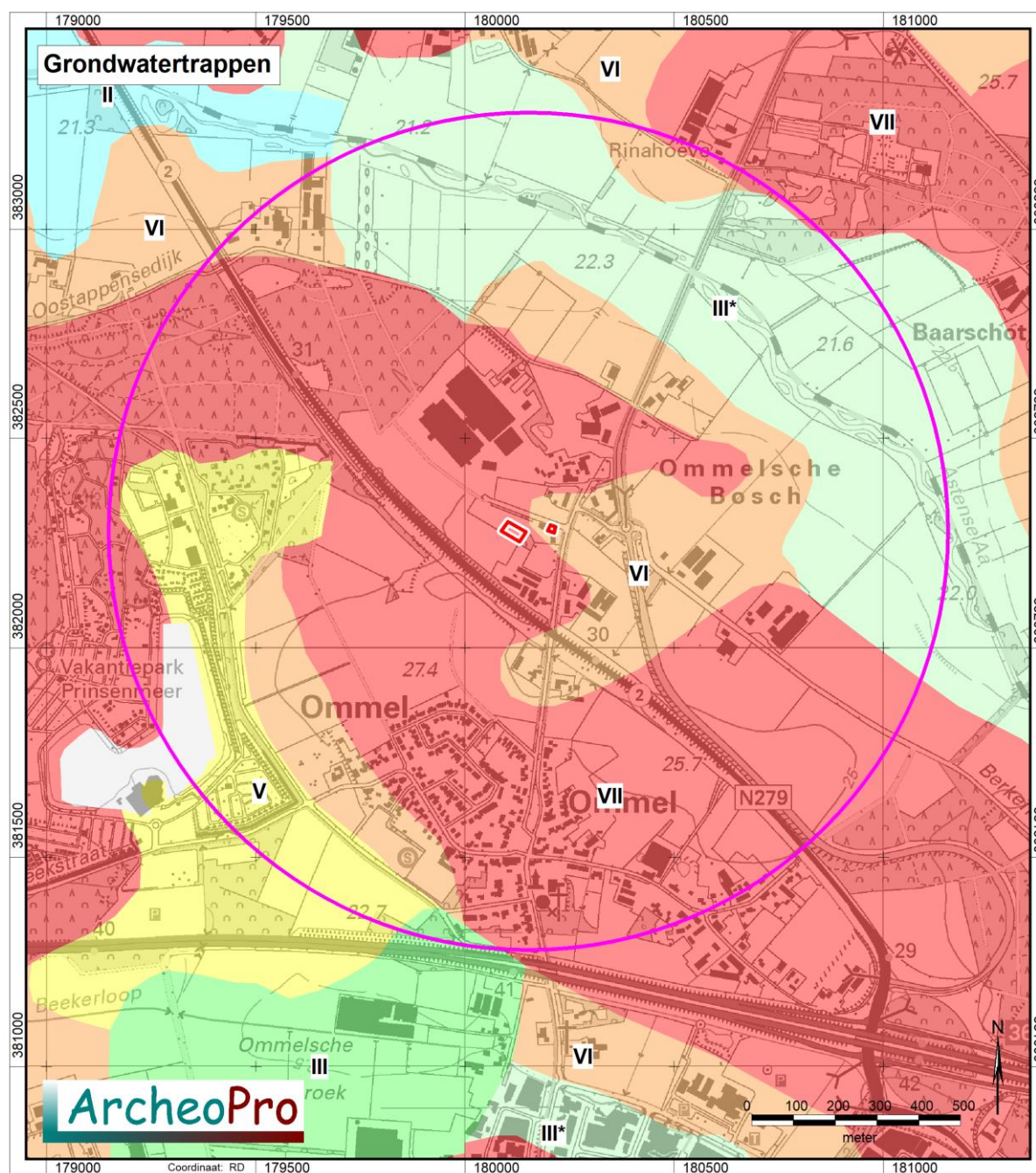

Legenda bodemkaart

Vlak- en duinvaaggronden	Vaaggronden	Fluviatieve afzettingen, pre laat-pleistoceen
Laar- veldpodzolgronden	Kleigronden	Kleefarde of vuursteeneluvium
Moerige eer- en podzolgronden	Ondiepe kleigronden, potklei	Mariene afzettingen, pre-pleistoceen
Vlak- en duinvaaggronden, gooreerdgronder	Vaaggronden	Oude bewoningsplaatsen
Enkeerd/tuineerd gronden	Gors-, slikvaaggronden	Bebouwing, dijken en bovenlandstrook, opgehoogd of afgegraven
Brikgronden	Poldervaaggronden	Water, moeras
Leem-/woudeerdgronden/vaaggronden	Vlakvaaggronden	
	Veen, petgaten, kreekbeddingen, beekdalgronden, duin- en kweldergronden, stuifzand	

Figuur 9: Uitsnede uit de bodemkaart met daarin rood omlijnd het plangebied met daaromheen de cirkel die de buitengrens van het onderzoeksgebied aangeeft. Voor uitleg van de codes, zie hoofdstuk 2.2 ¹⁰

¹⁰ Bron: Universiteit Wageningen, 2017

Legenda:

Grondwater Winter Zomer				Grondwater Winter Zomer				Grondwater Winter Zomer			
	I	---	<50		IV	>40	80-120		VII	>80	>120
	II	---	50-80		V	<40	>120		VIII	>120	>200
	III	<40	80-120		VI	40-80	>120		X	---	---

Figuur 10: Uitsnede uit de grondwatertrappenkaart met daarin rood omlijnd het plangebied met daaromheen de cirkel die de buitengrens van het onderzoeksgebied aangeeft¹¹

¹¹ Bron: Universiteit Wageningen, 2017

2.3 Archeologie (LS01/LS04)

Voor dekzandgebieden in hun algemeenheid geldt dat hierbinnen bewoningssporen kunnen worden aangetroffen die dateren vanaf het laat-paleolithicum. Vuursteenvindplaatsen van jager-verzamelaars uit het laat-paleolithicum en het mesolithicum liggen veelal op relatief hoog gelegen delen van het dekzandlandschap in de nabijheid van water. Later, in het neolithicum wanneer een sedentair bestaan in de plaats komt van een nomadisch levenswijze, verkiest men vooral de hoogste delen van het dekzandlandschap. Deze nederzettingskeuze blijft tot in de vroege middeleeuwen bestaan. In de late middeleeuwen en de nieuwe tijd zijn de nederzettingen met name gesticht langs doorgangswegen, op kruispunten van wegen en aan de overgangen van rivieren.

Op de gemeentelijke beleidskaart ligt het plangebied in een zone van Categorie 4. Het betreft gebieden met een hoge archeologisch verwachting waarin onderzoek vereist is bij een verstoringsdiepte van meer dan veertig centimeter die meer dan 250 vierkante meter beslaan.

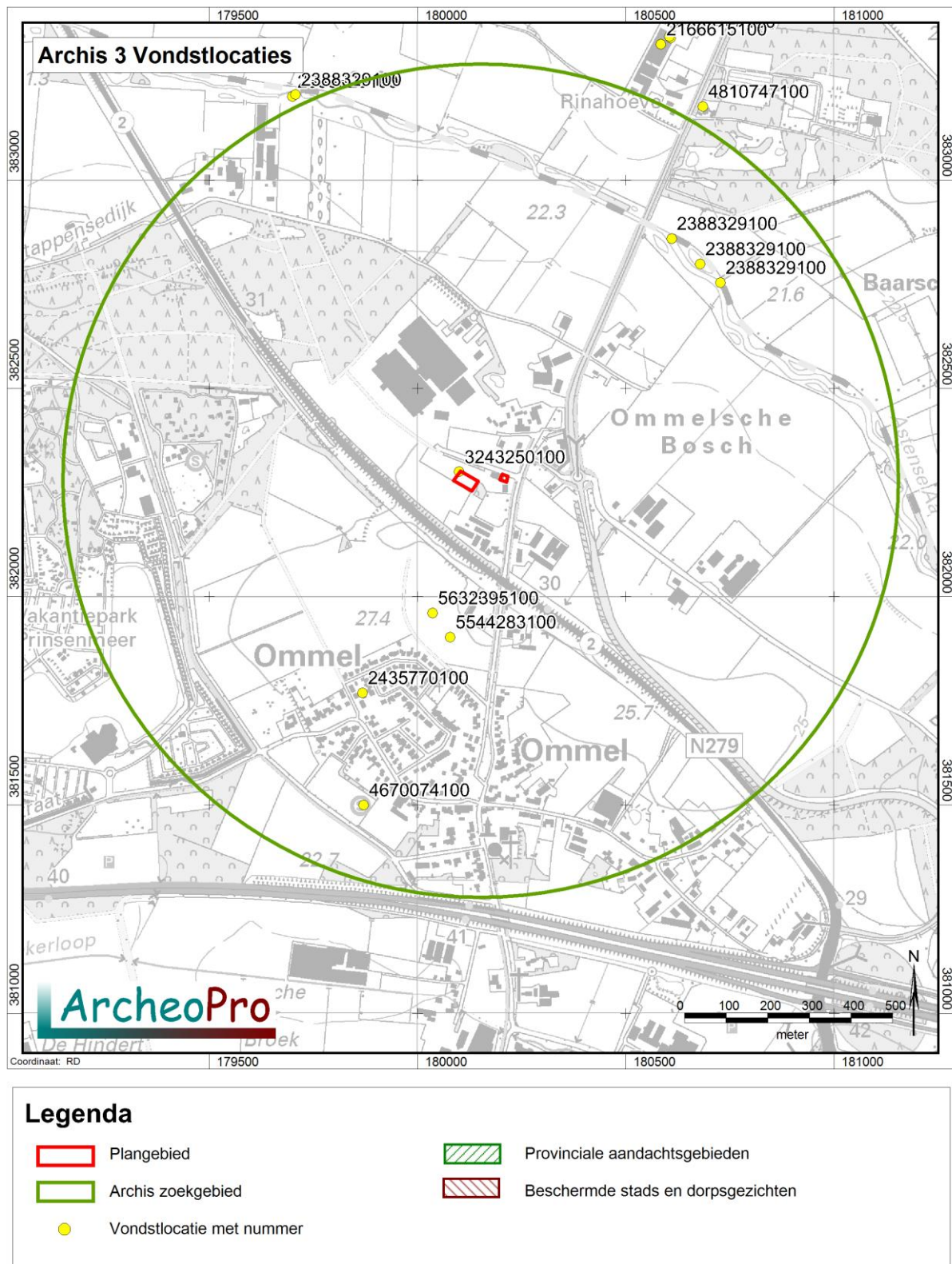
Volgens het Archeologisch informatiesysteem van de Rijksoverheid (Archis), liggen binnen het onderzoeksgebied acht bekende archeologische vindplaatsen.

Bijna achthonderd meter ten noordoosten van het plangebied liggen drie vondstlocaties met zaaknummer 2388329100. Hier zijn achtereenvolgens bij begeleidingswerkzaamheden ten behoeve van beekherstel, een kleine muntschat van drie zilveren laatmiddeleeuwse munten, een fundament van een muur uit de nieuwe tijd, en een bronzen speerpunt uit de midden/late Bronstijd (1800-800 voor Chr.) aangetroffen.

Zaaknummer 2435770100 ligt ruim een halve kilometer ten zuidwesten van het plangebied. Hier is door BAAC in 2014 een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd in plangebied De Loo 2 te Ommel. In de vijf proefsleuven zijn slechts twee recente dierbegravingen en een groot spoor aangetroffen dat met grondbewerking te maken heeft. Ondanks de gunstige ligging op de flank van een dekzandrug is in het onderzoeksgebied geen archeologische vindplaats aangetroffen. Er zijn slechts drie vondsten gedaan die dateren uit de late middeleeuwen en de nieuwe tijd. Slechts de aanwezigheid van een oudere akkerlaag in het noordwesten van het onderzoeksgebied wijst op activiteiten uit het verleden. Op basis van de resultaten is geen vervolgonderzoek geadviseerd. Zaaknummer 3243250100 ligt tegen de noordwesthoek van het plangebied en betreft de slecht gedocumenteerde vondst van drie aardewerkscherven uit de ijzertijd alsmede een karrespoor uit de periode late middeleeuwen tot nieuwe tijd.

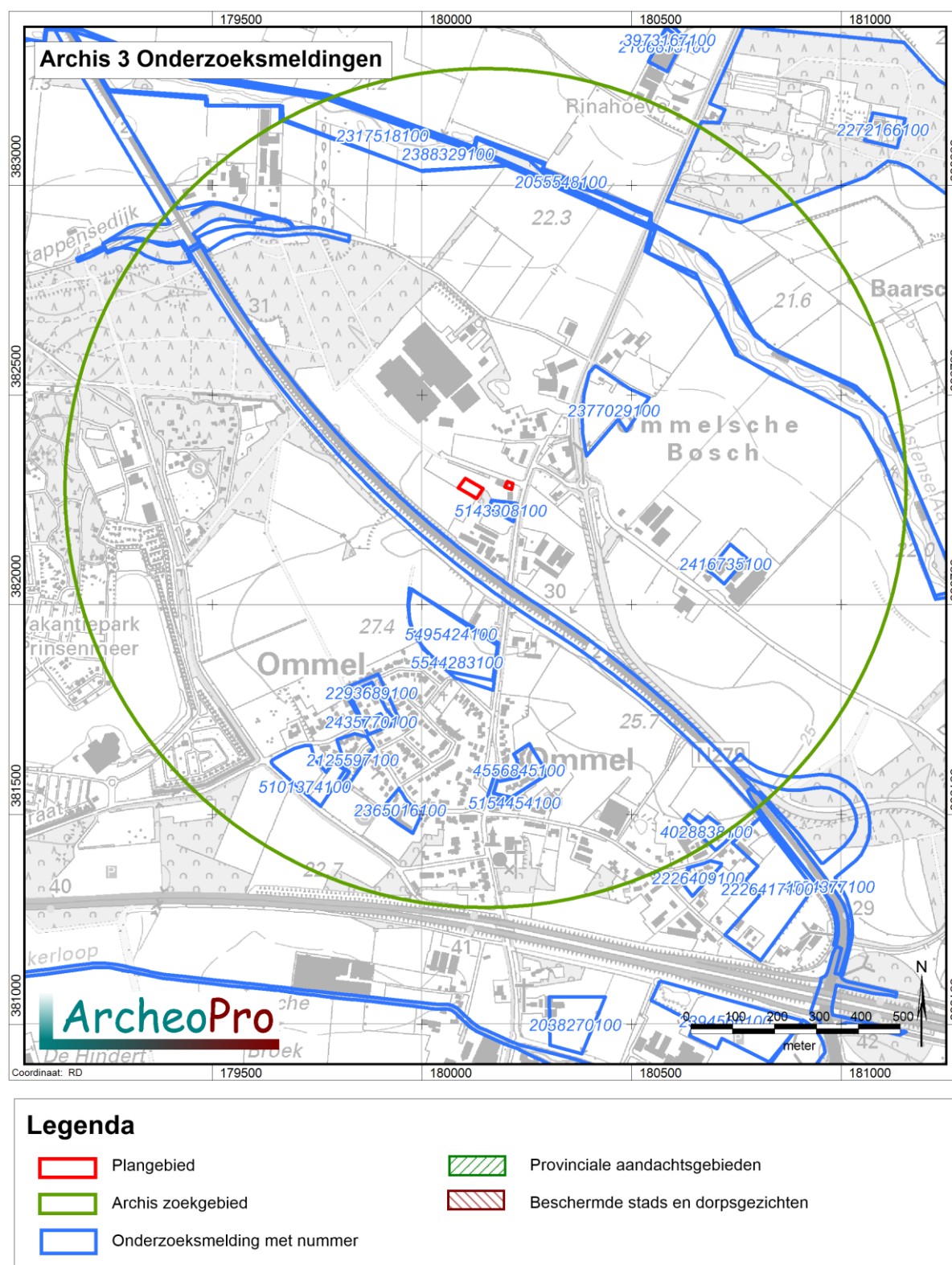
Zaaknummer 4670074100, ligt ruim zevenhonderd meter ten zuidwesten van het plangebied. Hier zijn in 2013 bij de aanleg van een kunstgrasveld voor de voetbalclub in Ommel, vier Romeinse munten gevonden.

Vierhonderd meter ten zuiden van het plangebied ligt zaaknummer 5544283100. Hier heeft Archol in 2024 een proefsleuvenonderzoek verricht waarbij vier greppels/sloten zijn aangetroffen met daaraan gerelateerd enkele aardewerkscherven uit de periode ijzertijd/Romeinse tijd. Hier iets ten noordwesten van ligt zaaknummer 5632395100. Op deze locatie is met behulp van een metaaldetector een bronzen Romeinse munt uit de tweede eeuw gevonden. Op ongeveer vijftig meter ten zuidoosten van het plangebied heeft ArcheoPro in 2021 een booronderzoek verricht (zaaknummer 5143308100). Hierbij bleek dat de bodem op vier van de zeven boorpunten tot (diep) in de C-horizont is vergraven. Dit betekent dat hier weinig kans meer bestaat op de aanwezigheid van behoudenswaardige archeologische sporen. Op de overige drie boorpunten bleek onder een twintig tot ruim veertig centimeter dikke toplaag van humusrijk zand, een pakket matig humeus zand aanwezig. Hierin zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen.

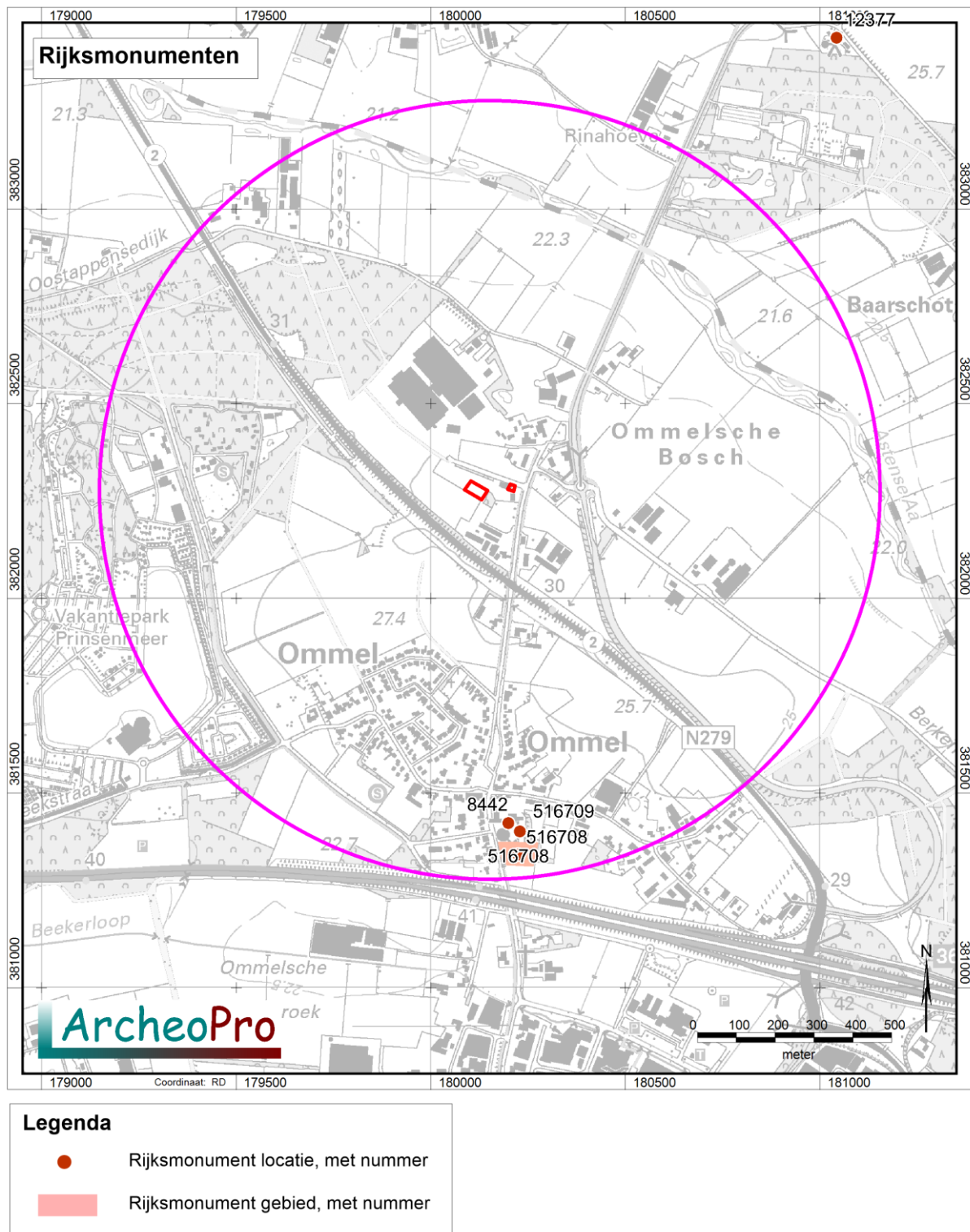
Figuur 11: Kaart met Archis vondstlocaties.¹² Het plangebied is groen omlijnd en de cirkel geeft de buitengrens van het onderzoeksgebied weer.

¹² Bron: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, ARCHIS III (Archeologisch Informatie Systeem), <http://archis.cultureelerfgoed.nl>

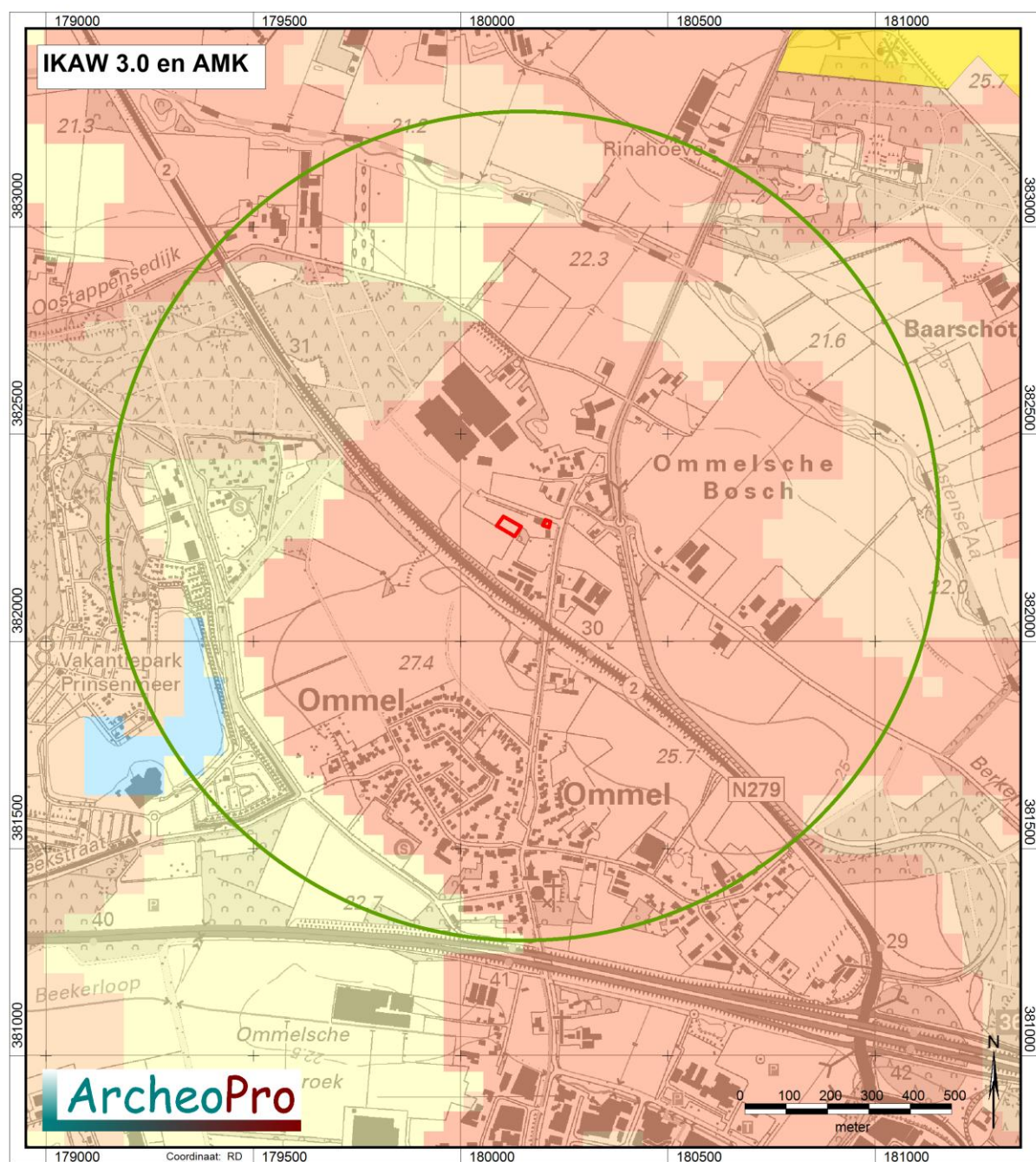

Figuur 12: Kaart met Archisonderzoeksmeldingen.¹³ Het plangebied is groen omlijnd en de cirkel geeft de buitengrens van het onderzoeksgebied weer.

¹³ Bron: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, ARCHIS III (Archeologisch Informatie Systeem), <http://archis.cultureelerfgoed.nl>

Figuur 13: Uitsnede uit de kaart rijksmonumenten. Het plangebied is rood omlijnd en de cirkel geeft de buitengrens van het onderzoeksgebied weer.

Legenda

IKAW 3.0

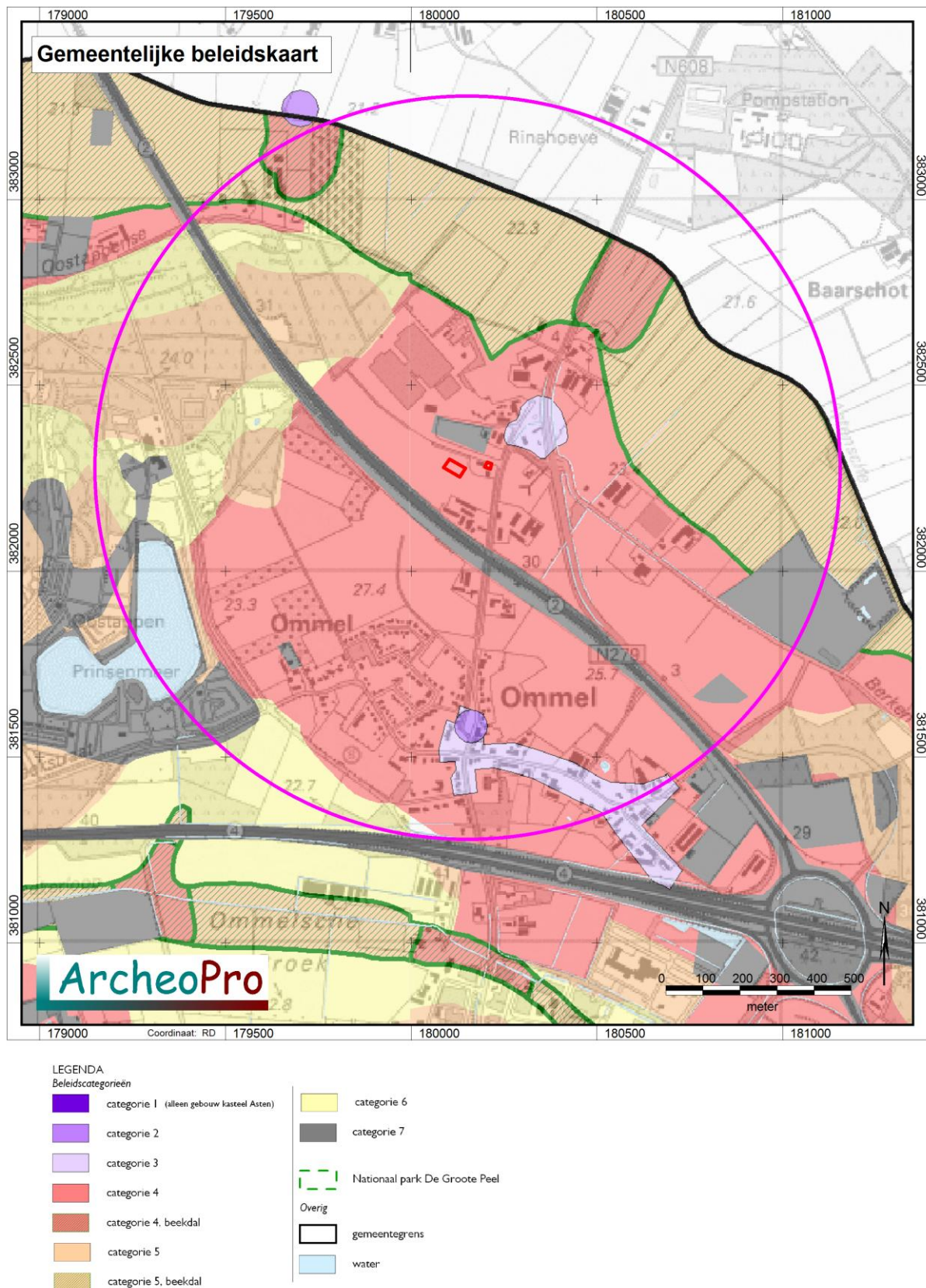
- Zeer lage verwachting
- Lage verwachting
- Middelhoge verwachting
- Hoge verwachting

- Plangebied
- Archis zoekgebied

AMK met nummer

- Terrein van archeologische waarde
- Terrein van hoge archeologische waarde
- Terrein van zeer hoge archeologische waarde
- Terrein van zeer hoge archeologische waarde, beschermd

Figuur 14: Uitsnede uit de kaart IKAW en KNA. Het plangebied is rood omlijnd en de cirkel geeft de buitengrens van het onderzoeksgebied weer.

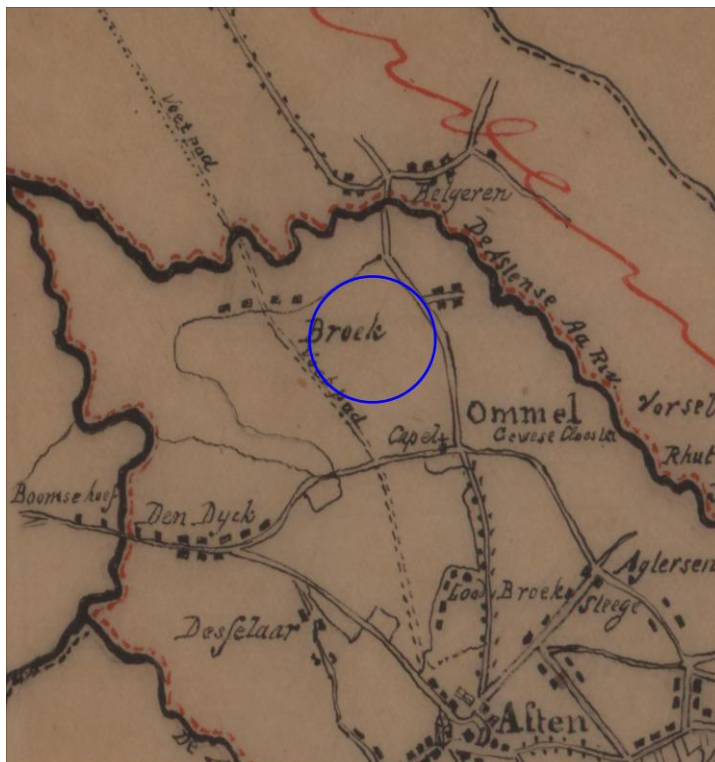

Figuur 15: Uitsnede uit de gemeentelijke beleidskaart.¹⁴ Het plangebied is rood omlijnd en de cirkel geeft de buitengrens van het onderzoeksgebied weer.

¹⁴ Bron: Gemeente Asten

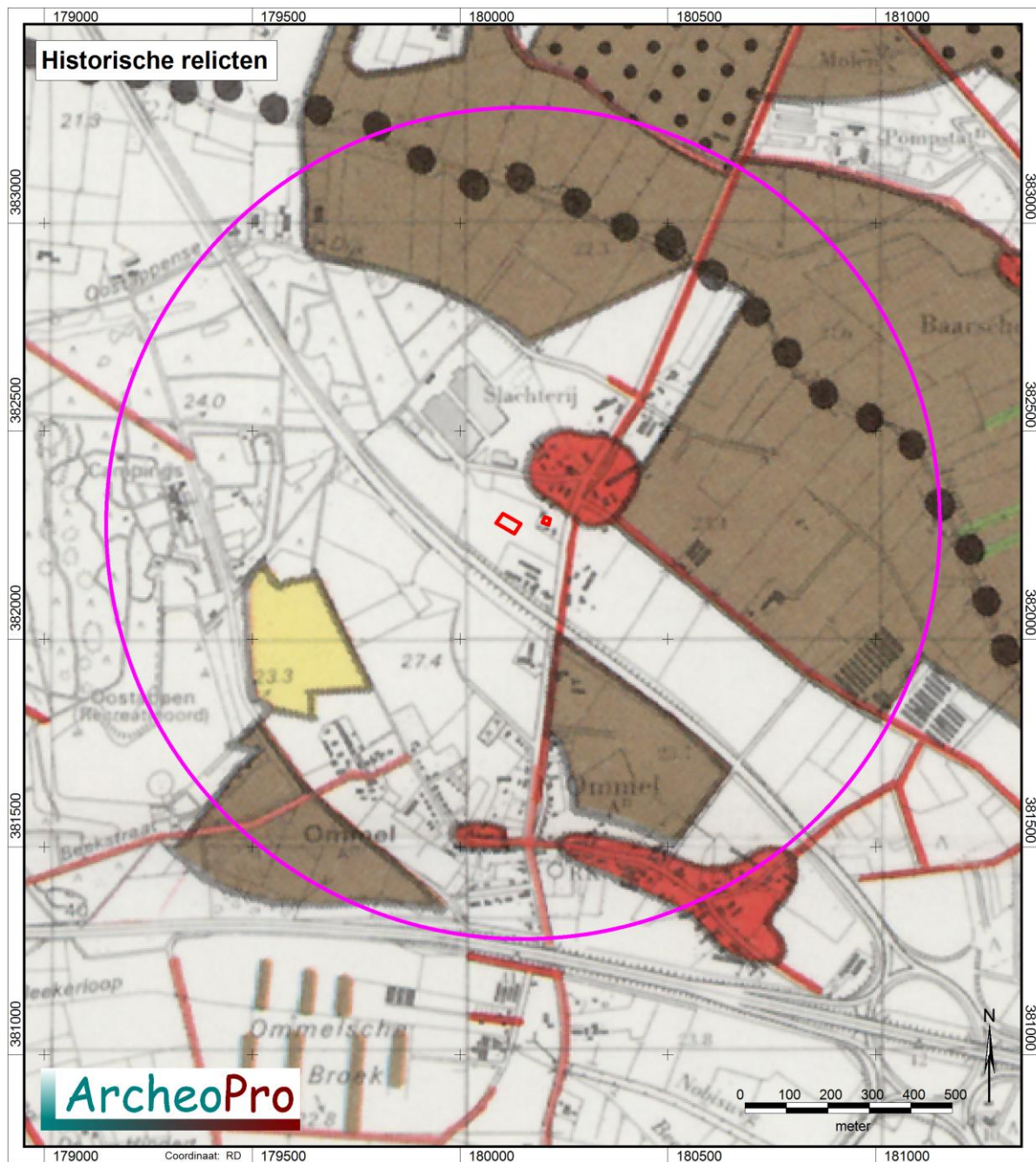
2.4 Historie (LS03)

Asten ligt op een zandrug langs de Aa en wordt voor het eerst genoemd in oorkonden uit 1202 en 1212. In de oorkonden wordt een "steenen huysinge" genoemd. Hiermee wordt de voorganger bedoeld van het kasteel van Astén. Het gebied was echter al veel langer bewoond. Mogelijk stond hier in de Romeinse tijd al een villa. Omdat Astén de eerste plaats was aan de rand van de Peel, werden hier reparatiewerkplaatsen voor wagens, kroegen en herbergen opgericht ten behoeve van reizigers en peelwerkers. Hieruit kwam ook een aanzienlijke handelsactiviteit voort. Het plangebied ligt vanoudsher tussen de buurtschappen Ommels en Ommelsbos op de Heerakkers. De kadasterkaart uit de periode 1811-1832 (figuur 19) en de negentiende eeuwse topografische kaarten (figuur 20) tonen een bewoningspatroon dat vanaf de dertiende/veertiende eeuw voor deze regio kenmerkend is, met bewoning langs de rand van wegen die aan de randen van de akkergebieden lagen. Vaak lag de bewoning op de overgang van de wat hogere naar de iets lagere delen in het landschap. Op de flanken van dekzandruggen werden akkers geëxploiteerd en vond beweiding plaats van de natte beemden in de beekdalen. Het plangebied ligt aan de westrand van een akkergebied (de Heerakkers), met ten oosten van de weg door houtwallen omgeven graslandjes. Dit is met name duidelijk te zien op de topografische kaart uit 1845 (zie figuur 20). Op de kaarten van historische landschappen en relictten (zie figuren 17 en 18), ligt het plangebied dan ook op oud akkerland. Op de luchtfoto's is te zien dat het westelijke deel van het plangebied tot ongeveer 2020 akkerland vormde en daarna in gebruik is genomen als opslagterrein waarbij aanzienlijke grondverplaatsing op het plangebied heeft plaatsgevonden. Dit is met name goed te zien op de luchtfoto uit 2021. Het oostelijke deel van het plangebied is inmiddels deels bebouwd. Volgens de BAG-viewer van het kadaster dateert dit gebouw uit 1998. De Indicatieve Kaart Militair Erfgoed (IKME), toont in of nabij het plangebied geen bijzonderheden.

Figuur 16: Uitsnede uit de kaart van Verheesch.¹⁵ Het plangebied is rood omlijnd.

¹⁵ Bron: Verheesch

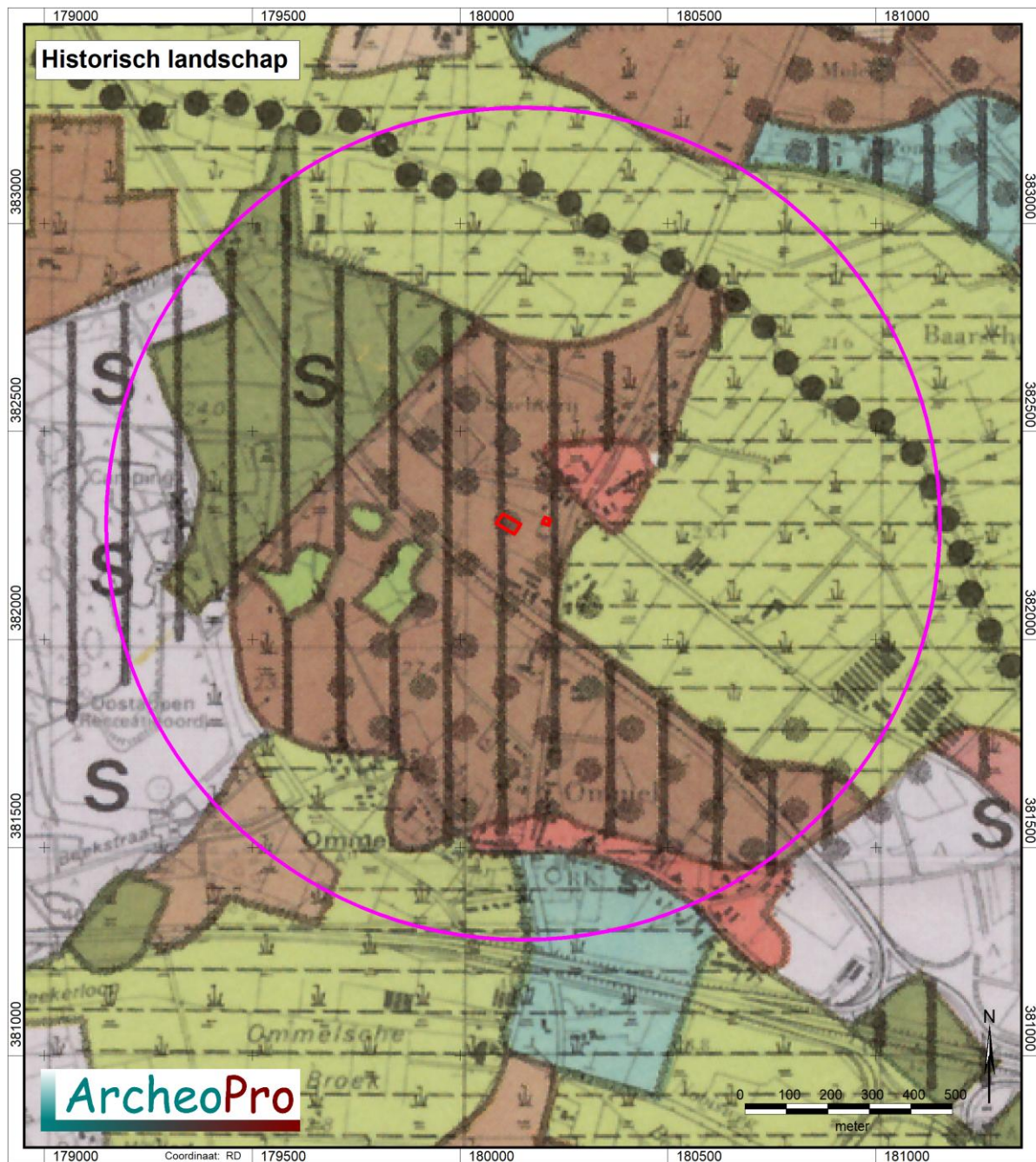
Figuur 17a: Uitsnede uit de kaart met historische relictten (Naar de Bont, 1993)¹⁶
Het plangebied is rood omlijnd.

¹⁶ Bron: Bont, Ch de., Cultuurhistorisch onderzoek Oost-Brabant, 1993

LEGENDA RELICTENKAART		
Relict, ontstaan voor 1840, deels voor 1500		
	Relict, ontstaan tussen 1840 en 1900	Oorspronkelijke functie
		Agrarisch
		gebied met weinig veranderde percelering
		resterende perceelsscheiding in overigens sterk veranderd gebied
		open "akker" complex
		houtwal, brede houtrand en overige perceelsrandbegroeiing
		oud bos
		resterende heide
		(restant) eendenkooi
Bewoning /Religieus /Militair		
		weinig veranderde kern
		(restant) kasteel
		kasteel (verdwenen)
		middeleeuws parochiecentrum (restant kerk/kerkhof)
		middeleeuws parochiecentrum (verdwenen)
		fort, linie, stadsmuur
Waterstaatkundig		
		dijk
		dijk, tracé nog aanwezig als weg
		dijk, tracé nog herkenbaar in percelering
		wiel
		wiel, nog herkenbaar in dijktracé
		wetering
Verkeer/Vervoer		
		weg
		turfvaart
		turfvaart, tracé nog aanwezig als weg
Overige onderscheidingen		
		huidige gemeentegrens
		huidige provinciegrens
		(oude) Maasloop

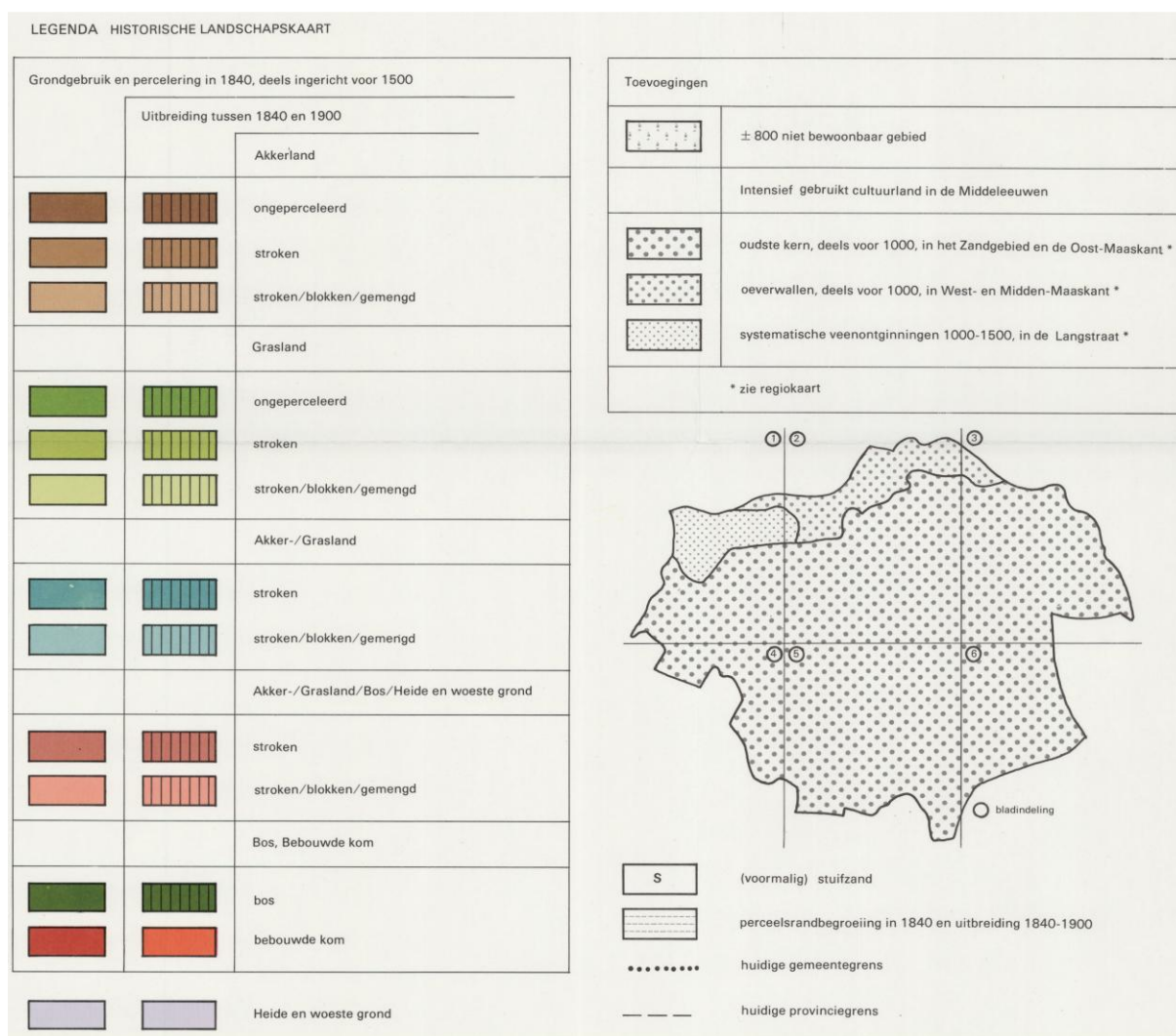
Figuur 17b: Legenda van de kaart met historische relictten (Naar de Bont, 1993) ¹⁷ Het plangebied is rood omlijnd.

¹⁷ Bron: Bont, Ch de., Cultuurhistorisch onderzoek Oost-Brabant, 1993

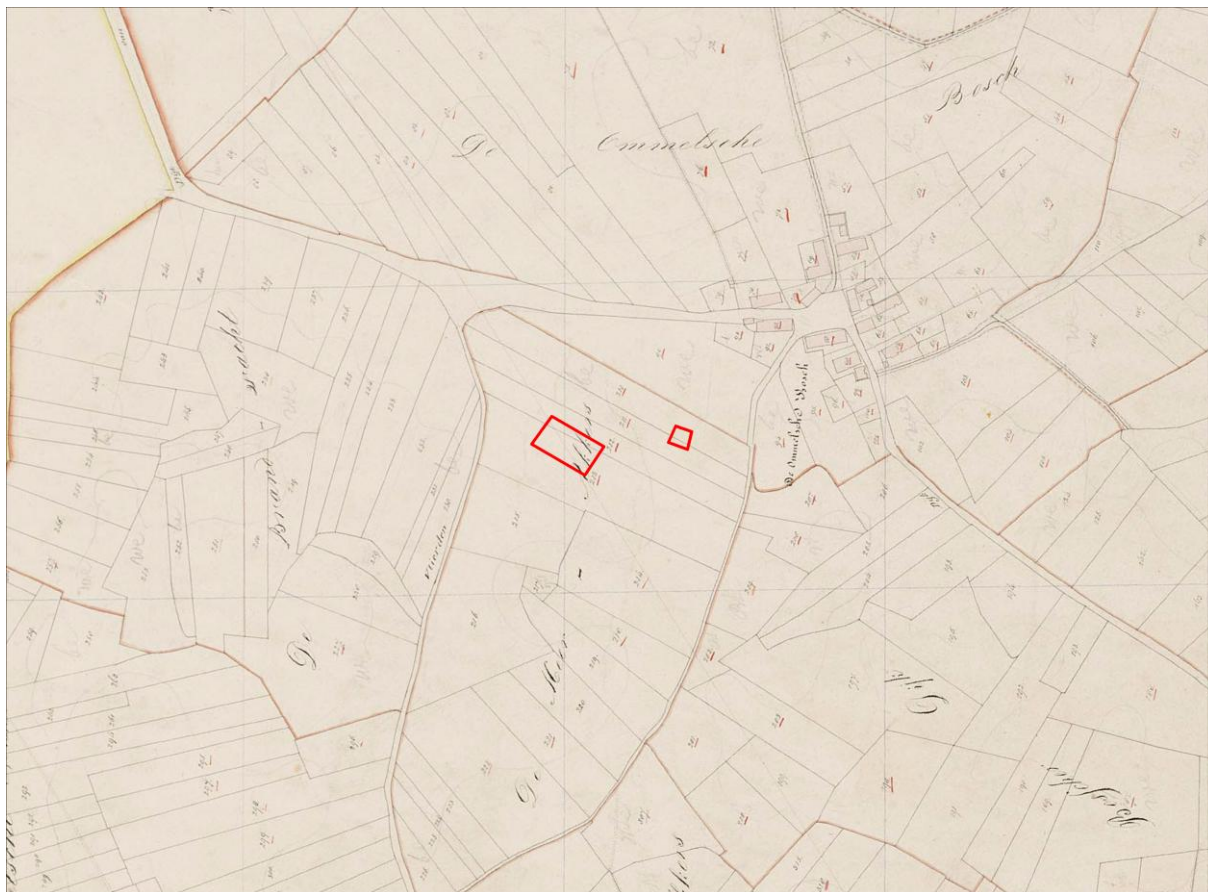
Figuur 18a: Uitsnede uit de kaart met historisch landschap (Naar de Bont, 1993)¹⁸
Het plangebied is rood omlijnd.

¹⁸ Bron: Bont, Ch de., Cultuurhistorisch onderzoek Oost-Brabant, 1993

Figuur 18b: Legenda van de kaart met historische landschapselementen (Naar de Bont, 1993)¹⁹ Het plangebied is rood omlijnd.

¹⁹ Bron: Bont, Ch de., Cultuurhistorisch onderzoek Oost-Brabant, 1993

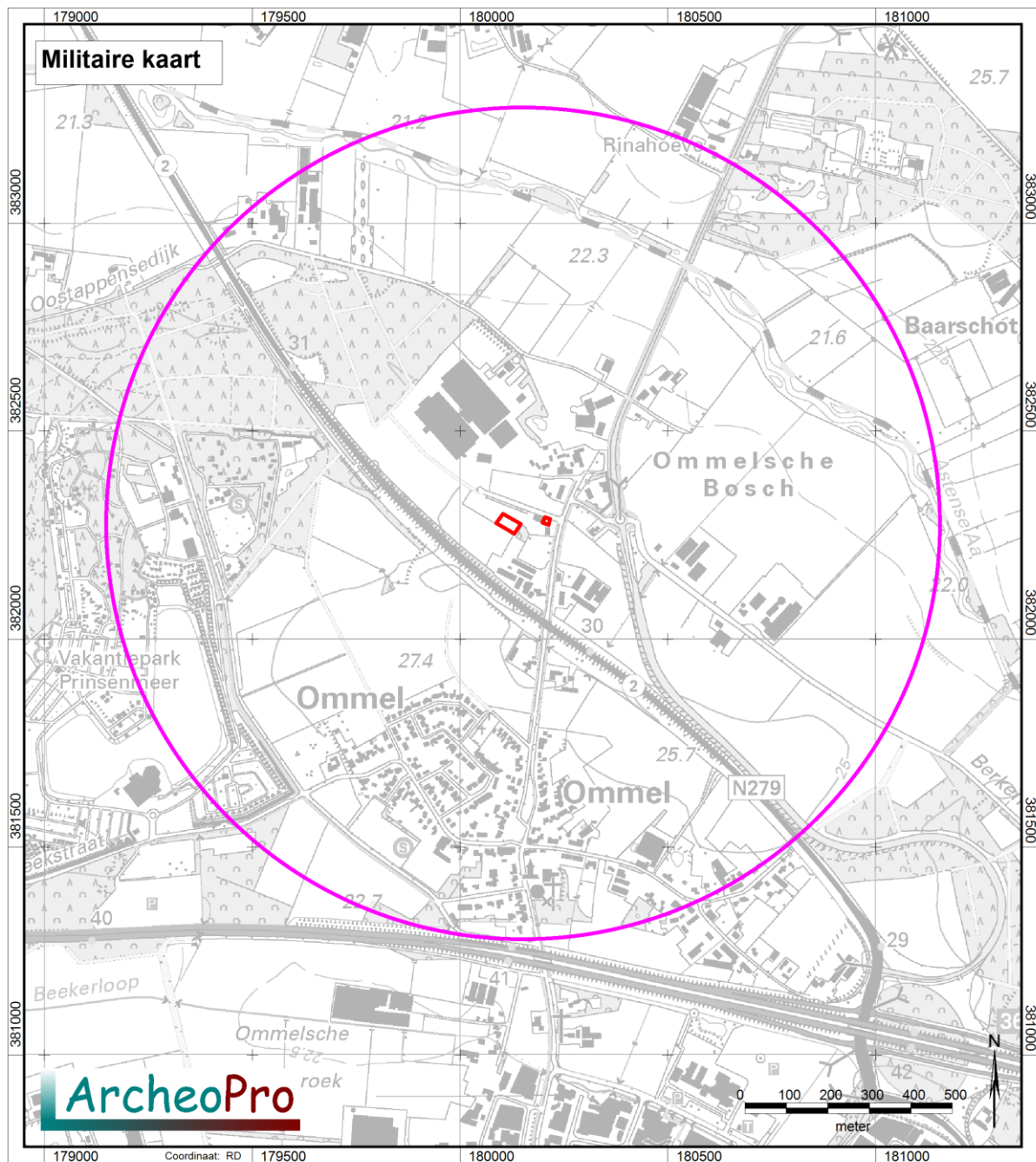
Figuur 19: Uitsnede uit de kadastrale kaart uit 1832²⁰

²⁰ Bron: Kadaster Topografische Dienst, Emmen 2008

Figuur 20: Uitsneden uit de topografische kaarten uit achtereenvolgens: 1845, 1902, 1954 en 2023. ²¹ Het plangebied is telkens rood omlijnd.

²¹ Bron: Kadaster Topografische Dienst

Legenda

	Inundatiezone		Militaire linie (div kleuren) met naam
	Militair gebouw		Militaire locatie bij linie (div kleuren)
	Militaire aarden structuur		Verdwenen structuren
	Militaire waterpartij		

Figuur 21: De ligging van het plangebied op de Indicatieve Kaart Militaire Elementen

2.5 Gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel (LS05)

Specifieke ligging (locatie)

Het plangebied ligt op een relatief hooggelegen deel van het dekzandlandschap en ligt van oudsher op een akker ten zuiden van buurtschap Ommelsbos, op relatief grote afstand van historische bebouwing.

Verwachte perioden (datering)

Op basis van de relatief grote afstand tot voormalig open water en daarmee niet echt in een gradiëntzone, geldt voor het plangebied een lage verwachting voor archeologische resten daterend uit het laat-paleolithicum en het mesolithicum. Gezien de relatief hoge ligging in de nabijheid van een locatie waarop scherven uit de ijzertijd zijn aangetroffen, is de verwachting voor nederzettingsresten uit het neolithicum, de bronstijd, de ijzertijd, de Romeinse tijd en de vroege-middeleeuwen, hoog. De verwachting voor huisplaatsen uit de late middeleeuwen en de nieuwe tijd is door de ligging op een akker en op relatief grote afstand van de op de historische kaarten afgebeelde bebouwing, laag.

Complextypen en uiterlijke kenmerken

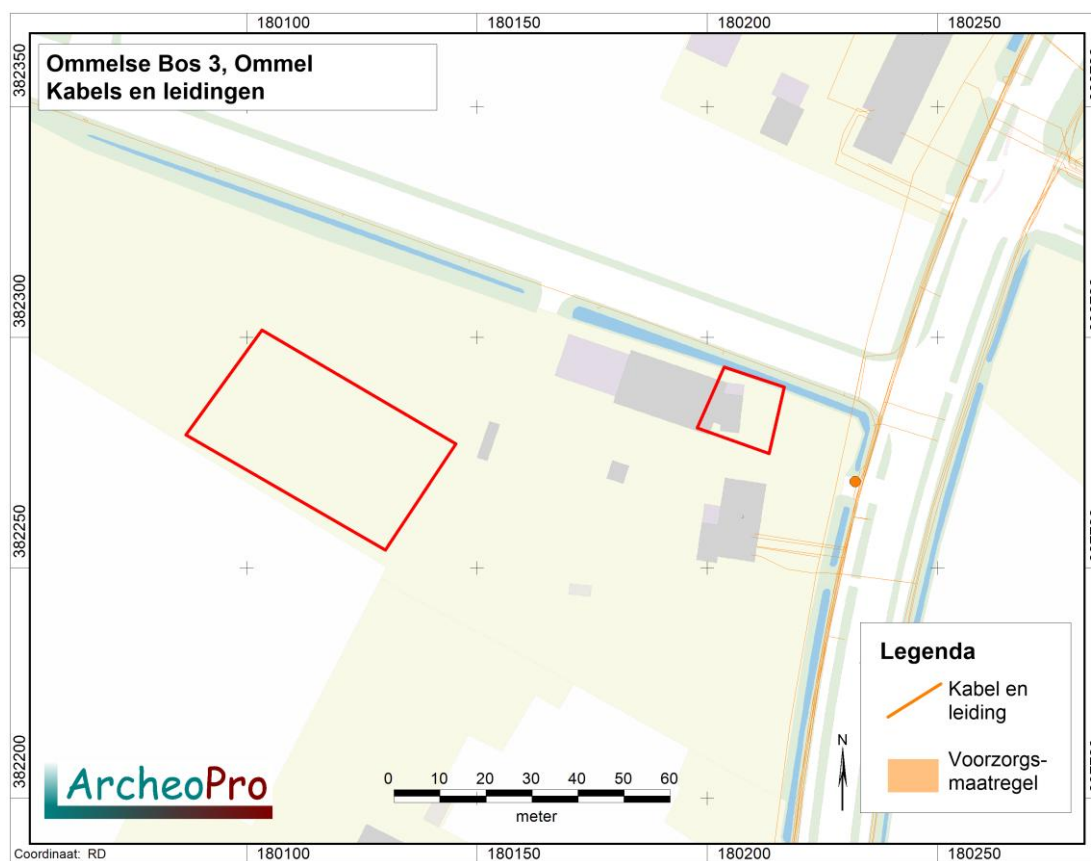
Hoewel deze binnen het plangebied niet echt worden verwacht, zullen vuursteenvindplaatsen uit het laat-paleolithicum of mesolithicum binnen het plangebied uit vuursteenconcentraties bestaan die nauwelijks meer hoeven te zijn dan de neerslag van een enkele (jacht)activiteit of een kortstondig kamp. Resten hiervan zullen uit concentraties van vuursteen bestaan die door grondbewerking deels tot aan het maaiveld kunnen voorkomen. De omvang hiervan kan beperkt zijn tot enkele (tientallen) vierkante meters.

Resten uit het neolithicum, de bronstijd, de ijzertijd, de Romeinse tijd of de vroege middeleeuwen betreffen doorgaans nederzettingsresten van minimaal honderden vierkante meters grootte. Tevens kunnen resten van begravingen, zowel in de vorm van crematiegraven als van inhumatiegraven, aanwezig zijn.

Resten uit de middeleeuwen en/of het begin van de nieuwe tijd kunnen naast paalsporen ook (gemetselde) resten betreffen van funderingen, waterputten, beerputten en eventuele bijgebouwtjes zoals stallen en opslagruimtes. Sporen van begraving uit de late middeleeuwen en de nieuwe tijd wordt niet verwacht omdat deze gewoonlijk rond de kerken liggen.

Gaafheid en diepteligging

Door het gebruik als akker, zullen de bovenste dertig tot veertig centimeter van de bodem geroerd zijn. Indien binnen het plangebied een oud akkerdek aanwezig is, kunnen archeologische sporen hieronder goed bewaard gebleven zijn. De op luchtfoto's zichtbare graafoverblijfselen hebben mogelijk tot meer ingrijpende bodemverstoring geleid.

Figuur 22: De ligging van het plangebied in relatie tot kabels en leidingen (bron:KLIC)

2.6 Onderzoeksstrategie (LS05)

Tijdens het veldwerk moet allereerst worden vastgesteld hoe de bodem is opgebouwd, in hoeverre deze intact is en of hierin archeologische indicatoren aanwezig (kunnen) zijn.

Om de bodemopbouw zo exact mogelijk te kunnen bestuderen kan het beste gebruik gemaakt worden van een guts. Indien blijkt dat de huidige groundbewerking tot in de natuurlijke bodem reikt en een goede vondstzichtbaarheid heerst, is een oppervlaktekartering een geschikte methode voor het opsporen van archeologische indicatoren. Indien een oppervlaktekartering onvoldoende effectief is of de resultaten van het booronderzoek hier aanleiding toe geven, wordt nageboord met een edelmanboor met een diameter van vijftien centimeter waarbij het opgeboorde zand wordt gezeefd op een zeef met een maaswijdte van vier millimeter.

Binnen het plangebied worden zes boorpunten verdeeld over een zo gelijkmatig mogelijk netwerk. Hierdoor wordt op het slechts 0,16 hectare grote plangebied een boordichtheid bereikt van ruim dertig boringen per hectare. Een dergelijke boordichtheid voldoet ruimschoots om na te gaan hoe de bodem is opgebouwd, in hoeverre deze nog intact is en of hierin (nog) behoudenswaardige archeologische resten kunnen worden verwacht. Indien mogelijk, zullen binnen het plangebied nog één of twee kijkgraven worden gegraven.

Bij gebruik van een edelmanboor met een diameter van vijftien centimeter volstaat een dergelijke boordichtheid volgens de Leidraad inventariserend veldonderzoek; Deel: karterend booronderzoek (SIKB, 2012), ruimschoots als brede zoekoptie om vindplaatsen uit alle perioden, in zand op te sporen. Voor de opsporing van de voor regio kenmerkende vindplaatsen met een (zeer) geringe vondstdichtheid en zonder een duidelijk archeologisch niveau, wordt booronderzoek echter niet geschikt geacht. Het onderhavige onderzoek wordt derhalve beschouwd als een verkennend onderzoek. De kans op het aantreffen van grondsporen is het grootst indien een proefsleuvenonderzoek wordt uitgevoerd. Een dergelijke aanpak zou echter in dit stadium van het onderzoek een te zwaar middel vormen. Van alle boorpunten wordt de NAP-hoogte bepaald door middel van het AHN.

Figuur 23: Het westelijke deel van het plangebied nabij boorpunt 2, gezien in zuidwestelijke richting

3. Veldonderzoek

3.1 Verrichte werkzaamheden (VS03)

Positie boringen:	Regelmatige verdeling over het plangebied (figuur 27).
Gebruikt boormateriaal:	Zandguts met een diameter van 2 cm.
Totaal aantal boringen:	Zes
Boordichtheid:	Ruim dertig boringen per hectare
Geboorde diepte:	1,3 – 1,6m –Mv
Inmeten boorlocaties:	GPS, meetlint en waterpas
Boorbeschrijving:	Archeologische Standaard Boorbeschrijving (ASB 5.2)

Inspectie bodemontsluitingen en/of oppervlaktekartering: In verband met de begroeiing, bestrating en de halverharding van het plangebied was geen oppervlaktekartering mogelijk. Evenmin waren bodemontsluitingen aanwezig die geïnspecteerd konden worden op de aanwezigheid van archeologische indicatoren.

Figuur 24: Booronderzoek ter plaatse van boorpunt 5

3.2 Resultaten booronderzoek (VS03)

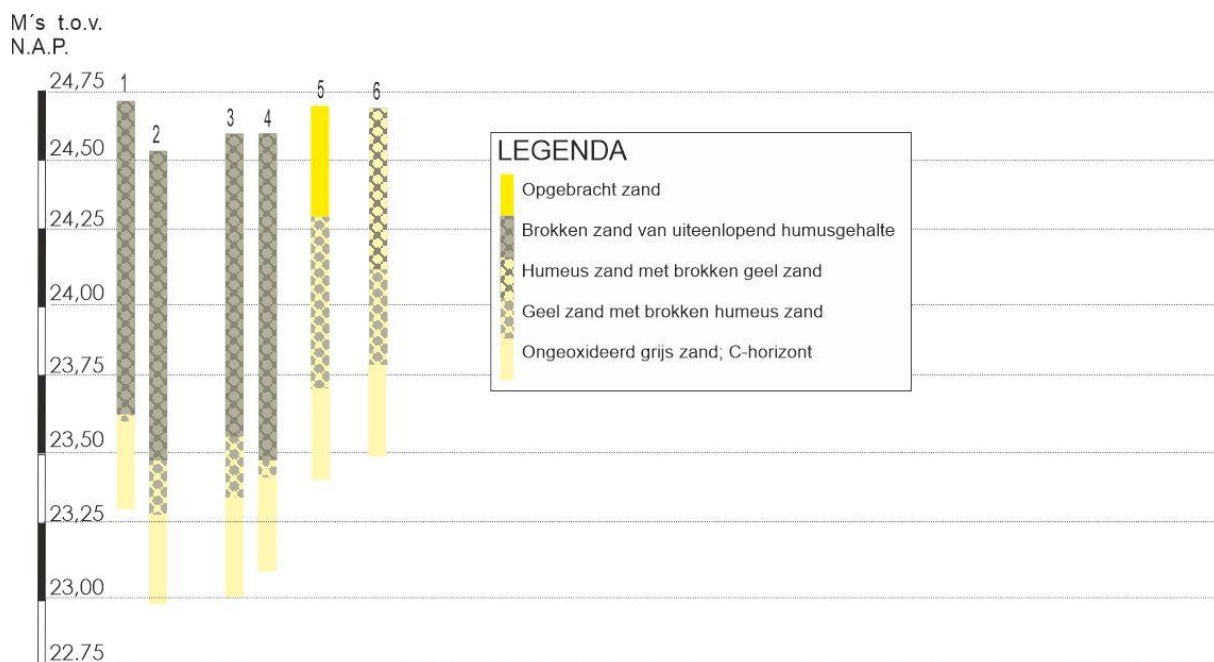
Op het westelijke deel van het plangebied zijn vier boringen gezet en op het oostelijke deel twee. De ligging van de boorpunten is weergegeven op de boorpuntenkaart. De resultaten van het booronderzoek zijn opgesomd in Bijlage 1.

Tijdens het veldonderzoek is bovenin de op het oostelijke deel van het plangebied gezette boring 5 een pakket opgebracht bestratingszand aangetroffen van ongeveer veertig centimeter dikte. Op het naastgelegen boorpunt 6 is vanaf het maaiveld een zestig centimeter dik pakket sterk vergraven zand aangetroffen dat bestaat uit humeus zand met daarin brokken geel zand. Onder deze toplagen is op elk van deze twee boorpunten een vergraven zandlaag aanwezig die bestaat uit geel zand met daarin brokken humeus zand. Deze laag loopt hier door tot ongeveer een meter beneden het maaiveld.

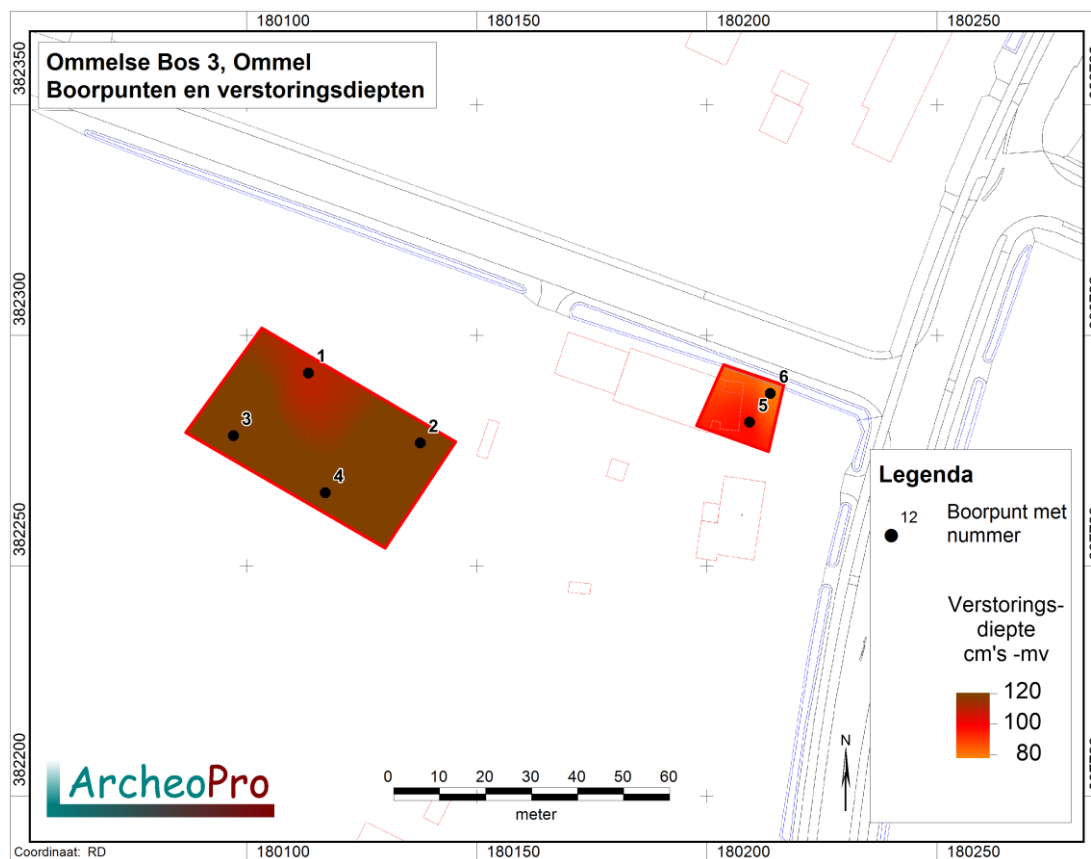
Op het westelijke deel van het plangebied is een top laag van brokken zand van uiteenlopend humusgehalte aanwezig. Deze is in elk van de vier hier gezette boringen, dikker dan een meter. De tamelijk homogene menging van dit pakket waarbij brokken matig humeus en brokken sterk humeus zand in ongeveer gelijke mate vanaf het maaiveld tot aan de basis van dit pakket voorkomen (zie figuur 25), doet vermoeden dat het om een sterk doorgraven pakket gaat. Dit wordt min of meer bevestigd door de aanwezigheid hieronder op meer dan een meter beneden het maaiveld, van een dunne laag schoon zand met daarin brokken humeus zand. Zelfs ten opzichte van de sterk vergraven bodemopbouw op het oostelijke deel van het plangebied, is de bodem hier diep vergraven (1,3 meter -mv t.o.v. 0,9 meter -mv). In verband met de grote diepte waarop de natuurlijke ondergrond aanwezig is (een meter of meer), zijn binnen het plangebied geen kijkgraten gegraven.

Figuur 25: Foto van de top laag van brokken zand van uiteenlopend humusgehalte zoals deze op het westelijke deel van het plangebied is aangetroffen

Figuur 26: De resultaten van het booronderzoek in de vorm van boorprofielen

Figuur 27: Boorpunten met verstoringsdiepten

4. Conclusies en aanbevelingen (VS07)

Het plangebied ligt in een gebied dat tot in de tweede helft van de twintigste eeuw uit akkerland heeft bestaan. Op historische kaarten ligt het plangebied op relatief grote afstand van historische bebouwing. Gezien de ligging buiten een gradiëntzone, geldt een lage verwachting voor archeologische resten van jagers-verzamelaars uit het paleolithicum tot en met het vroeg neolithicum. Op basis van de bekende gegevens omtrent archeologische waarden in het gebied moet worden geconcludeerd dat voor het plangebied een hoge verwachting geldt voor resten van begraving en bewoning van landbouwers tot en met de vroege-middeleeuwen. De kans op de aanwezigheid van sporen van bewoning uit de late middeleeuwen en de nieuwe tijd is gezien de gegevens op historische kaarten, laag.

Om het gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel te toetsen zijn binnen het plangebied zes boringen gezet in een dichtheid van ruim dertig boringen per hectare.

Op basis van de resultaten van het veldonderzoek kunnen de onderzoeksvragen als volgt beantwoord worden:

-Hoe is de bodem opgebouwd binnen het plangebied?

Op het oostelijke deel van het plangebied is de bodem volledig vergraven en resteert niets meer van de oorspronkelijke bodemopbouw. Op het westelijke deel van het plangebied lijkt bij vluchtige beschouwing een akkerdek aanwezig van ongeveer een meter dikte. Dit bestaat echter uit een tamelijk homogeen vermengd pakket waarbij brokken matig humeus en brokken sterk humeus zand in ongeveer gelijke mate vanaf het maaiveld tot aan de basis van dit pakket voorkomen. Het lijkt er daardoor op dat het een sterk doorgraven pakket betreft dat mogelijk zelfs in één keer is aangebracht. Hieronder is bovendien nog op meer dan een meter diepte een dunne laag vergraven zand aanwezig dat bestaat uit schoon zand met daarin brokken humeus zand.

-In welke mate is de bodem verstoord?

Op het oostelijke deel van het plangebied, is de bodem tot ongeveer een meter beneden het maaiveld vergraven en op het westelijke deel zelfs tot 1,3 meter beneden het maaiveld. Sporen van natuurlijke bodemvorming zijn nergens aangetroffen binnen het plangebied.

-Kunnen binnen het plangebied nog behoudenswaardige archeologische resten aanwezig zijn? Zo ja, in welke zones en op welke diepten is dit het geval?

Gezien de diepe bodemverstoring is het erg onwaarschijnlijk dat binnen het plangebied nog behoudenswaardige archeologische sporen bewaard gebleven zijn.

4.1. Selectieadvies

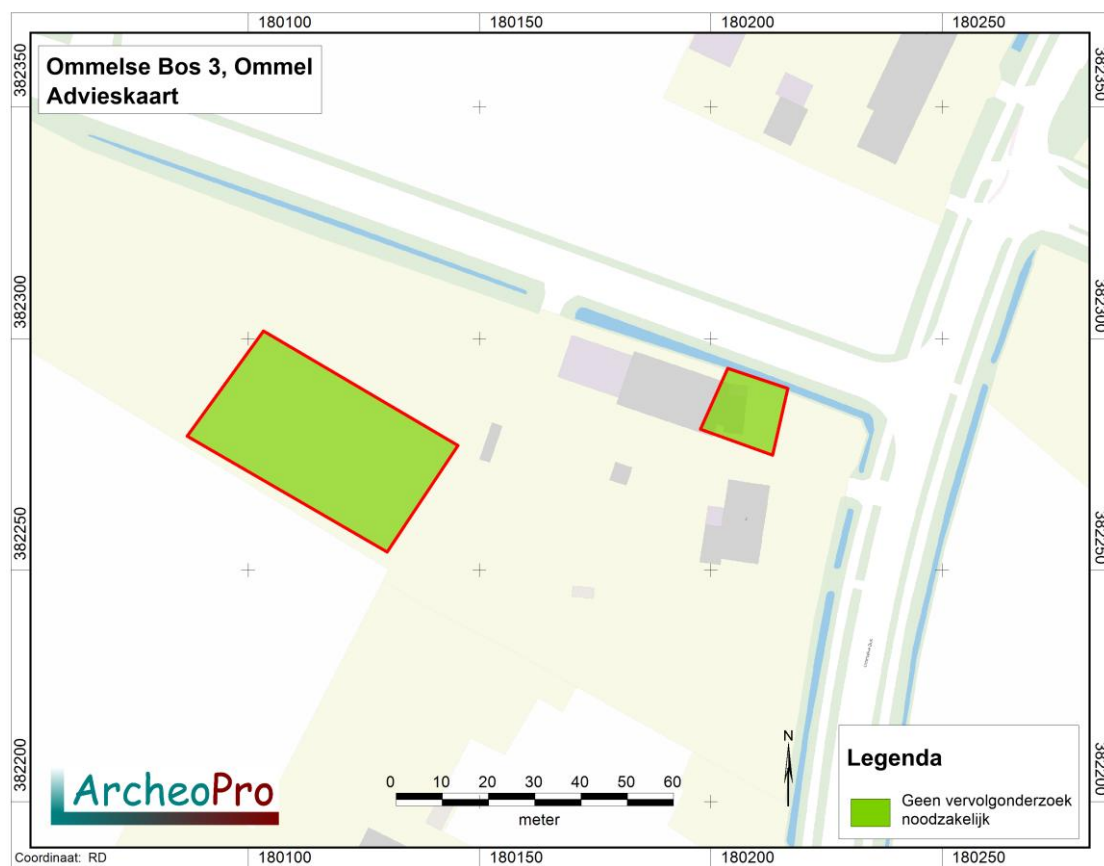
Gezien het bovenstaande geven de resultaten van het onderzoek geen aanleiding om archeologisch vervolgonderzoek te adviseren.

In alle gevallen geldt dat indien bij toekomstig graafwerk archeologische vondsten worden gedaan of archeologische grondsporen worden aangetroffen, deze direct gemeld dienen te worden bij de minister conform de Erfgoedwet 2016, artikel 5.10 & 5.11.

4.2 Selectiebesluit

Bovenstaand advies is een selectieadvies. Het rapport zal eerst beoordeeld worden door de bevoegde overheid die hierover een selectiebesluit zal nemen en de benodigde vergunning(en) zal afgeven.

Er is momenteel nog geen selectiebesluit genomen over dit rapport.

Figuur 28: Advieskaart

5. Literatuur en bronnen

Bronnen

Encyclopedie van Noord-Brabant (red. A. van Oirschot, A.C. Jansen en L.S.A. Kroesen; Baarn 1985)

Grote historische Provincie Atlas van Nederland; deel 4 Zuid-Nederland 1838-1857 1:50.000. Topografische dienst Wolters Noordhoff Groningen 1990

Grote historische topografische Provincie Atlas Noord-Brabant; 1905 1:25.000. Nieuwland Tilburg 2006

Grote topografische atlas van Nederland 1:50.000 Deel 4 Zuid-Nederland. Topografische dienst. Wolters Noordhoff Groningen 1997

Kadaster Topografische Dienst, Top25Raster, Top10Vector, GBKN kaarten, Emmen 2008

Luchtfoto, <http://maps.google.nl>

Provincie Noord-Brabant, Cultuurhistorische waardekaart (<http://www.noord-brabant.nl/CHW>)

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, IKAW 3.0 (Indicatieve kaart Archeologische Waarden), Amersfoort.

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, AMK (Archeologische monumentenkaart), Amersfoort.

Rijkswaterstaat, Servicedesk Data, AHN (Actueel Hoogtebestand Nederland), Delft.

Stichting voor Bodemkartering, Bodemkaart van Nederland 1:50.000. Wageningen, 1968.

Stichting voor Bodemkartering: Geomorfologische kaart van Nederland 1:50.000, Staring Centrum, Wageningen, 1989

Stichting voor Bodemkartering, Geologische kaart van Nederland 1:50.000. Wageningen, 1968.

Tranchot en v. Muffling, Kartenaufnahme der Rheinlande 1803-1820

Twaalf provinciën 2007. Atlas van topografische kaarten. Nederland 1955-1965. Uitgeverij twaalf provinciën. Landsmeer.

Digitale bronnen

Ruimtelijke plannen

<http://www.ruimtelijkeplannen.nl>

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed - Archis III

<http://archis.cultureelerfgoed.nl>

Luchtfoto, <http://www.pdok.nl>

Literatuur

Bont, Ch de., Cultuurhistorisch onderzoek Oost-Brabant, 1993.

Cate, J. A. M. ten. A. F. van Holst, H. Kleijer en J. Stolp, 1995. Handleiding bodemgeografisch onderzoek; richtlijnen en voorschriften. Deel A: Bodem. Wageningen, DLO-Staring Centrum. Technisch Document 19A.

Cohen, K.M. & E. Stouthamer, 2012. Beknopte toelichting bij het digitaal basisbestand paleogeografie van de Rijn-Maas Delta, Utrecht, 2012.

Es. Van W.A., Sarfatij, H. & P.J. Woltering (red.) 1988. Archeologie in Nederland; De rijkdom van het bodemarchief. Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek. Amersfoort.

Kuiper, M. 2006/2007. Atlas van topografische kaarten Nederland, 1955-1965. Uitgeverij 12 Provinciën, Landsmeer.

Leidraad inventariserend veldonderzoek; Deel: karterend booronderzoek (SIKB, 2006)

Pel H. 2007. Op de kaart gezet: Hendrik Verhees. Politicus, kaartenmaker en waterstaatkundige (1744-1813)

6. Bijlages

Bijlage 1: Verklarende woordenlijst

Verklarende woordenlijst	
AHN	Actueel Hoogtebestand Nederland
AMK	Archeologische Monumentenkaart
ASB	Archeologische Standaard Boorbeschrijving
Archis	Archeologisch Informatie Systeem
BP	Before Present (present=1950)
GIS	Geografische Informatie Systemen
GPS	Global Positioning System
IKAW	Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden
IVO	Inventariserend VeldOnderzoek
KLIC	Kabels en Leidingen Informatie Centrum
KNA	Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie
-mv	Onder maaiveld
NAP	Normaal Amsterdams Peil
PVA	Plan van Aanpak
PVE	Programma van Eisen
RCE	Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed
SBB	Standaard Boor Beschrijvingsmethode
SIKB	Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer

Bijlage 2: Archeologische tijdschaal

Periode	Datering	
Midden- en Laat Paleolithicum (oude steentijd)	250.000	- 9000
Mesolithicum (midden steentijd)	9000	- 4500
Neolithicum (nieuwe steentijd)	4500	- 2000
Bronstijd	2000	- 800
IJzertijd	800	- 12 v. chr.
Romeinse tijd	12 v chr.	- 500 n. chr.
Vroege middeleeuwen	500	- 1000
Volle middeleeuwen	1000	- 1250
Late middeleeuwen	1250	- 1500
Nieuwe tijd	1500	- heden

Bijlage 3: Overzicht vondstlocaties

Zaak nr:	Coördinaat	Afstand	Periode	Vondsten	Complexen
2388329100	180678/382799	740 m Noord- Oost	Nieuwe Tijd	Metaal	Onbekend
2388329100	180610/382860	741 m Noord- Oost	Nieuwe Tijd	Keramiek	Infrastructuur
2388329100	180727/382754	746 m Noord- Oost	Bronstijd, IJzertijd	Metaal	Onbekend
2435770100	179868/381769	583 m Zuid- West	Middeleeuwen, Nieuwe Tijd	Bot, keramiek	Grafveld, onbekend
3243250100	180100/382300	56 m Noord- West	Paleolithicum, Mesolithicum, Neolithicum, Bronstijd, IJzertijd, Romeinse tijd, Middeleeuwen, Nieuwe Tijd	Gebruiksmateriaal, keramiek, metaal, vuursteen	Bewoning, infrastructuur, onbekend
4670074100	179871/381500	827 m Zuid	Romeinse tijd	Metaal	Geen
5544283100	180078/381903	382 m Zuid	IJzertijd, Romeinse tijd, Middeleeuwen, Nieuwe Tijd	Bouwmateriaal, keramiek, metaal	Bewoning
5631058100	180036/381961	338 m Zuid	Middeleeuwen	Metaal	Geen
5631617100	180036/381961	338 m	Romeinse tijd	Gebruiksmateriaal,	Geen

		Zuid		metaal	
5632395100	180036/381961	338 m Zuid	Romeinse tijd	Metaal	Geen

Bijlage 4: Overzicht archeologische onderzoeksmeldingen

Zaak nr:	Coördinaat	Afstand	Onderzoek	Periode	Vondsten	Complexen
2055548100	180336.1/383007.4 Oppervlak: .85 ha.	752 m Noord	Booronderzoek	Onbekend	Geen	Geen
2125597100	179839.1/381628.5 Oppervlak: .61 ha.	721 m Zuid- West	Booronderzoek	Onbekend	Geen	Geen
2290667100	178693.6/383316.3 Oppervlak: 4.48 ha.	1790 m Noord- West	Bureauonderzoek	Onbekend	Geen	Geen
2293689100	179880.8/381765.3 Oppervlak: .52 ha.	580 m Zuid- West	Booronderzoek	Onbekend	Geen	Geen
2317518100	179910/383117.3 Oppervlak: 14.73 ha.	873 m Noord	Bureauonderzoek	Onbekend	Geen	Geen
2365016100	179952.2/381509 Oppervlak: .5 ha.	795 m Zuid	Booronderzoek	Onbekend	Geen	Geen
2377029100	180461.9/382462.2 Oppervlak: 1.75 ha.	361 m Noord- Oost	Booronderzoek	Onbekend	Geen	Geen

2388329100	180066.7/383073.1 Oppervlak: 19.68 ha.	800 m Noord	Begeleiding	Paleolithicum, mesolithicum, neolithicum, bronstijd, ijzertijd, middeleeuwen, nieuwe tijd	Gebruiksmateriaal, keramiek, metaal, vuursteen	Agrarisch, industrie en nijverheid, infrastructuur, onbekend
2416735100	180728.2/382096.8 Oppervlak: .4 ha.	604 m Oost	Booronderzoek	Onbekend	Geen	Geen
2435770100	179880.4/381762.6 Oppervlak: 1.07 ha.	583 m Zuid-West	Proefsleuven	Middeleeuwen, nieuwe tijd	Bot, keramiek	Grafveld, onbekend
2452245100	176484/390530.4 Oppervlak: 463.78 ha.	9031 m Noord-West	Bureauonderzoek	Onbekend	Geen	Geen
4028838100	180682.9/381457.6 Oppervlak: .42 ha.	977 m Zuid-Oost	Booronderzoek	Onbekend	Geen	Geen
4556845100	180235.6/381604.4 Oppervlak: .71 ha.	679 m Zuid	Booronderzoek	Onbekend	Geen	Geen
4584377100	180974.2/381326.6 Oppervlak: 134.0 ha.	1257 m Zuid-Oost	Booronderzoek	Paleolithicum, mesolithicum, neolithicum, middeleeuwen, nieuwe tijd	Keramiek, vuursteen	Geen
5101374100	179728.3/381591.9 Oppervlak: 1.2 ha.	806 m Zuid-West	Booronderzoek	Onbekend	Geen	Geen
5143308100	180192.5/382223.8 Oppervlak: .19 ha.	68 m Zuid-	Booronderzoek	Onbekend	Geen	Geen

		Oost				
5154454100	180212/381570.3 Oppervlak: .87 ha.	710 m Zuid	Proefsleuven	Onbekend	Geen	Geen
5495424100	180074.2/381928.7 Oppervlak: 2.37 ha.	358 m Zuid	Bureauonderzoek	Onbekend	Geen	Geen
5544283100	180074.4/381918 Oppervlak: 2.66 ha.	368 m Zuid	Proefsleuven	IJzertijd, romeinse tijd, middeleeuwen, nieuwe tijd	Bouwmateriaal, keramiek, metaal	Bewoning
5705287100	181221.2/383117.4 Oppervlak: 36.93 ha.	1359 m Noord- Oost	Bureauonderzoek	Onbekend	Geen	Geen

Bijlage 5: Boorbeschrijving

Algemene boorgegevens	
Soort boring	BAR
Projectnummer	25-268
Projectnaam	Ommelse Bos 3, Ommel
Deelgebied	NVT
Organisatie	ArcheoPro
Archis meldingsnummer	5853014001
Coördinaatsysteem	RD2000
Coördinaatsysteemdatum	ETRS89
Locatiebepaling	GPS en meetlint
Referentievlak	NAP
Bepaling maaiveldhoogte	AHN - Waterpas
Boormethode	Guts en edelman
Boordiameter	3 cm en 15 cm
Opdrachtgever	Schook Tekentechniek

Posities van de boringen (boorlocaties)			
Boornummer	XCO	YCO	Meters t.o.v. NAP
1	180113.4	382291.9	25.60
2	180137.8	382276.7	25.45
3	180097.2	382278.2	25.51
4	180117.2	382265.9	25.52
5	180209.3	382281.2	24.73
6	180213.8	382287.4	24.69

Boorbeschrijving volgens ASB 5.2																			
Boor Nr.	LDO	Lithologie						Kleur				Overige kenmerken							AIS
		GD	BK	BS	BZ	BG	BH	HK	TK	IK	VLK	CO	PLH	VS	SST	BHN	BI	GI	
1	112	Z					2/3	BR	GR								VRG		
	115	Z		1			1	GE			BR						VRG	DEZ	
	150	Z		1				GE	GR	LI								DEZ	
2	110	Z					2/3	BR	GR								VRG		
	130	Z		1			1	GE			BR						VRG	DEZ	
	160	Z		1				GE	GR	LI								DEZ	
3	108	Z					2/3	BR	GR								VRG		
	130	Z		1			1	GE			BR						VRG	DEZ	
	160	Z		1				GE	GR	LI								DEZ	
4	122	Z					2/3	BR	GR								VRG		
	128	Z		1			1	GE			BR						VRG	DEZ	
	160	Z		1				GE	GR	LI								DEZ	
5	40	Z						GE									OPG		
	103	Z		1			1	GE			BR						VRG	DEZ	
	135	Z		1				GE	GR	LI								DEZ	
6	58	Z					2	BR	GR		GE						VRG		
	93	Z		1			1	GE			BR						VRG	DEZ	
	125	Z		1				GE	GR	LI								DEZ	

Betekenis van de afkortingen:

LDO – Onderzijde boortraject in cm -mv

Lithologie:

GD – Onverharde sedimenten: G = grind, K = klei, L = leem, V = veen, Z = zand, P = puin

Korrelgrootte: uf = uiterst fijn, zf = zeer fijn, mf = matig fijn, mg = matig grof, zg = zeer grof, ug = uiterst grof

Bijmengsels: BK = bijmengsel klei, BS = bijmengsel silt, BZ = bijmengsel zand, BG = bijmengsel grind, BH = bijmengsel humus. Betekenis toegevoegde cijfers: 1 = zwak, 2 = matig, 3 = sterk en 4 = uiterst.

Kleur:

HK = hoofdkleur, BL = blauw, BR = bruin, GE = geel, GN = groen, GR = grijs, OL = olijf, OR = oranje, PA = paars, RO = rood, RZ = roze, WI = wit, ZW = zwart.

TK = Tweede kleur (kleurafkortingen als boven).

IK = Intensiteit kleur: LI = licht en DO = donker

VLK = Vlekken (V): 2e en 3e letter is kleurafkorting als boven, 1 = weinig, 2 = matig, 3 = veel

Overige kenmerken:

SO = Sortering: 1 = slecht, 2 = matig, 3 = goed, 4 = zeer goed

CO = Consistentie (C): ZSL=zeer slap, SLA=slap, MSL=matig slap, MST=matig stevig, STV=stevig

PLH = plantenresten (PL): PL0 = geen, PL1 = spoor, PL2 = weinig, PL3 = veel

NVS = nieuwvormingen: MNC = mangaanconcreties, ROV = roestvlekken, FEC = ijzerconcreties, FFV = fosfaatvlekken

TL = trends in de laag; FUA = naar boven toe fijner, TOH = aan de top humeus, TOK = top kleiig

SST = Sedimentaire structuren; STKL = kleilagen, STLL = leemlagen, FLA = fijn gelaagd

LG = laaggrens; BSE = basis scherp, BGE = basis geleidelijk, BDI = basis diffuus

BHN = Bodemhorizont; BHA = A-horizont, BHAA = esdek, BHB = B-horizont, BHBs = B-horizont met sesquioxiden, BHBt = B-horizont met lutuminspoeling, BHC = C-horizont, BHCg = C-horizont met gleykenmerken, BHCr = gereduceerde C-horizont

BI = Bodemkundige interpretaties; BOV = bouwvoor, VRG = recent vergraven, OPG = opgebracht, SLO = slootvulling, PD = plaggendek,

AD = antropogeen dek, MPG = moderpodzol, BO = begraven oud oppervlak, CL = cultuurlaag

GI = Geologische interpretaties; LSS = löss, COL = colluvium, ALL = alluvium, DEZ = dekzand, RIV = rivierafzettingen, FPG = fluvioperiglaciaal

AIS = Archeologische indicatoren; BST = baksteen, SKO = steenkool, HKF = houtskool fijn verdeeld, AWF = aardewerkfragmenten, PUI = puin, SIN = sintels, ASF = asfaltbeton, MXX = metaal, SVU = vuursteenfragmenten, GLS = glas, SLA = slakken/sintels, VKL = verbrande klei/leem, SXX = Natuursteen, PLC = plastic, OXBO = onverbrand bot